BENDROJO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. kovo 24 d.*

Bylose T-443/08 ir T-455/08

Saksonijos federalinė žemė (Vokietija),

Saksonijos Anhalto federalinė žemė (Vokietija),

atstovaujamos advokato U. Soltész,

ieškovės byloje T-443/08,

Mitteldeutsche Flughafen AG, įsteigta Leipcige (Vokietija),

Flughafen Leipzig-Halle GmbH, įsteigta Leipcige,

atstovaujamos advokato M. Núñez-Müller,

ieškovės byloje T-455/08,

* Proceso kalba: vokiečių.

palaikomos

Vokietijos Federacinės Respublikos, atstovaujamos M. Lumma ir B. Klein,

Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen eV (ADV), atstovaujamos advokato L. Giesberts,

įstojusių į bylą šalių,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą K. Gross, B. Martenczuk ir E. Righini,

atsakovę,

dėl prašymo iš dalies panaikinti 2008 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą 2008/948/EB dėl Vokietijos priemonių DHL ir Leipcigo-Halės oro uosto naudai (OL L 346, p. 1),

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkė M. E. Martins Ribeiro, teisėjai S. Papasavvas (pranešėjas) ir A. Dittrich,

posėdžio sekretorė C. Heeren, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. liepos 2 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 DHL grupė (toliau – DHL) – tai viena pagrindinių skubių siuntų sektoriuje veikiančių įmonių grupių. 100 % jos akcijų priklauso *Deutsche Post AG*.

2 Po derybų su keliais oro uostais 2005 m. DHL nusprendė nuo 2008 m. perkelti savo Europos oro krovinių logistikos centrą iš Briuselio (Belgija) į Leipcigo-Halės (Vokietija) oro uostą.

3 Leipcigo-Halės oro uostą valdo *Flughafen Leipzig-Halle GmbH* (toliau – FLH), kuri savo ruožtu yra *Mitteldeutsche Flughafen AG* (toliau – MF) valdoma bendrovė. MF valdo 94 % FLH akcijų. Kiti FLH akcininkai yra Saksonijos federalinė žemė (5,5 % akcijų), Landkreis Nordsachse (Šiaurės Saksonijos apskritis) (0,25 % akcijų) ir Škoidico miestas (0,25 % akcijų). MF akcininkai yra Saksonijos federalinė žemė (76,64 % akcijų), Saksonijos–Anhalto federalinė žemė (18,54 % akcijų), Dresdeno miestas (2,52 % akcijų), Halės miestas (0,2 % akcijų) ir Leipcigo miestas (2,1 % akcijų). MF neturi privačių akcininkų.

4 2004 m. lapkričio 4 d. MF nusprendė pastatyti naują pietinį kilimo ir tūpimo taką (toliau – pietinis takas). Šis takas turėjo būti finansuojamas 350 mln. eurų dydžio viešųjų akcininkų kapitalo įnašu į MF arba FLH (toliau – kapitalo įnašas).

5 2005 m. rugsėjo 21 d. FLH, MF ir *DHL Hub Leipzig GmbH* pasirašė bendrąjį susitarimą (toliau – bendrasis susitarimas). Pagal bendrąjį susitarimą FLH įpareigojama įrengti naują pietinį taką ir per visą susitarimo galiojimo laiką vykdyti kitus įsipareigojimus. Tarp šių įsipareigojimų, be kita ko, yra įsipareigojimas užtikrinti skrydžius pietiniu taku 24 valandas per parą ir 7 dienas per savaitę bei įsipareigojimas suteikti galimybę, kad ne mažiau kaip 90 % DHL ar jos pavedimu vykdomo oro transporto bet kuriuo momentu galėtų būti organizuota iš pietinio tako. Bendrajame susitarime nustatytos sąlygos, kurias FLH ir MFAG garantuoja naujojo logistikos centro statybų ir eksploatavimo pradžiai ir jo tolesniam darbui. Be to, į bendrąjį susitarimą įtraukiami papildomi susitarimai dėl eksploatavimo sąlygų, oro uosto mokesčių ir žemės sklypų nuomos. Dėl garantijų pradėjus eksploatuoti naująjį logistikos centrą bendrajame susitarime numatyta, kad jei po eksploatavimo pradžios FLH negalės įvykdyti susitarime numatytų eksploatavimo sąlygų, FLH ir MF privalės atlyginti *DHL Hub Leipzig* visą patirtą žalą ir nuostolius. Jei *DHL Hub Leipzig* veikla būtų labai ribojama, ji taip pat galėtų nutraukti bendrąjį susitarimą ir reikalauti atlyginti visas tiesiogines bei netiesiogines išlaidas, susidariusias persikeliant į kitą oro uostą. Jei *DHL Hub Leipzig* dėl reguliavimo institucijų draudimo vykdyti naktinius skrydžius turėtų persikelti į kitą oro uostą, FLH taip pat galėtų būti įpareigotas atlyginti jai žalą ir nuostolius.

6 2005 m. gruodžio 21 d. Saksonijos federalinė žemė išdavė FLH ir *DHL Hub Leipzig* garantinį raštą (toliau – garantinis raštas). Jis skirtas užtikrinti FLH finansinį pajėgumą bendrojo susitarimo galiojimo laikotarpiu ir juo Saksonijos federalinė žemė įsipareigoja atlyginti *DHL Hub Leipzig* žalą ir nuostolius, jeigu Leipcigo-Halės oro uostas nebegalėtų būti naudojamas kaip numatyta.

7 2006 m. balandžio 5 d. Vokietijos Federacinė Respublika, laikydamasi 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [EB 88] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 2 straipsnio 1 dalies, pateikė bendrąjį susitarimą ir garantinį raštą Europos Bendrijų Komisijai.

8 2006 m. balandžio 27 d. Komisija paprašė papildomos informacijos, kurią Vokietijos institucijos pateikė 2006 m. liepos 24 d.

9 2006 m. liepos 26 d. ir rugpjūčio 21 d. įvyko posėdžiai, kuriuose dalyvavo Komisijos tarnybos, FLH, MF, DHL ir Vokietijos institucijos.

10 2006 m. lapkričio 23 d. raštu Komisija informavo Vokietijos Federacinę Respubliką apie sprendimą pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą. Ši procedūra buvo pradėta dėl bendrojo susitarimo, garantinio rašto bei kapitalo įnašo. 2006 m. gruodžio 12 d. Vokietija paprašė pratęsti terminą atsakymui pateikti. Komisija šį prašymą patenkino. Šis sprendimas bei raginimas suinteresuotiesiems asmenims pateikti savo pastabas buvo paskelbti 2007 m. kovo 2 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 48, p. 7).

11 Vokietijos Federacinė Respublika pateikė savo pastabas 2007 m. vasario 23 d. Komisija gavo pastabas iš trečiųjų suinteresuotųjų asmenų ir 2007 m. gegužės 16 d. raštu persiuntė šias pastabas Vokietijos institucijoms, suteikdama joms galimybę atsakyti per mėnesį. Šių institucijų pastabas Komisija gavo 2007 m. birželio 13 d. raštu.

12 Vokietijos Federacinės Respublikos prašymu 2007 m. birželio 18 d. ir rugsėjo 25 d. buvo surengti posėdžiai. Po šių posėdžių Vokietijos institucijos 2007 m. spalio 19 d. ir gruodžio 18 d. bei 2008 m. kovo 17 d. ir balandžio 9 d. pateikė Komisijai reikiamą papildomą informaciją.

Sprendimas

13 2008 m. liepos 23 d. Komisija priėmė sprendimą 2008/948/EB dėl Vokietijos priemonių DHL ir Leipcigo-Halės oro uosto naudai (OL L 346, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas).

14 Dėl kapitalo įnašo Komisija ginčijamame sprendime nusprendė, kad 350 mln. eurų valstybės pagalba, kurią Vokietijos Federacinė Respublika ketina suteikti FLH naujajam pietiniam kilimo ir tūpimo takui tiesti ir susijusiems oro uosto įrenginiams statyti, yra suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

15 Dėl bendrojo susitarimo ir garantinio rašto Komisija nusprendė, kad, viena vertus, šiame susitarime suteiktos neribotos garantijos ir, kita vertus, minėtas raštas sudaro valstybės pagalbą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, nes Saksonijos federalinė žemė, MF ir FLH dengia DHL veiklos riziką tokiomis sąlygomis, kurioms

nebūtų pritaręs įprastomis rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus investuotojas (toliau – privatus investuotojas). Kadangi DHL jau buvo gavusi didžiausią pagal EB 87 straipsnio 3 dalies a punktą leistinos investicinės pagalbos sumą, Komisija padarė išvadą, kad neribotos garantijos bendrajame susitarime ir garantinis raštas nėra suderinami su bendrąja rinka.

16 Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis suformuluota taip:

„1 straipsnis

350 mln. [eurų] valstybės pagalba, kurią [Vokietijos Federacinė Respublika] nori suteikti naujam pietiniam kilimo ir tūpimo takui tiesti ir susijusiems oro uosto įrenginiams statyti Leipcigo-Halės oro uoste, pagal [EB] 87 straipsnio 3 dalies c punktą yra suderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią [Vokietijos Federacinė Respublika] nori suteikti DHL pagal garantinį raštą, yra nesuderinama su bendrąja rinka. Todėl šios pagalbos teikti negalima.

3 straipsnis

[Vokietijos Federacinės Respublikos] teikiama valstybės pagalba DHL naudai prisiimant neribotas garantijas (pagal bendrojo susitarimo 8 ir 9 skyrius) yra nesuderinama su bendrąja rinka. Todėl šias bendrajame susitarime numatytas neribotas garantijas reikia panaikinti.

4 straipsnis

1. [Vokietijos Federacinė Respublika] susigrąžina 3 straipsnyje minėtą pagalbos dalį, kuri jau buvo suteikta DHL (t. y. garantijos mokestį už laikotarpį nuo 2007 m. spalio 1 d. iki neribotų garantijų panaikinimo).

<…>“

Priėmus ginčijamą sprendimą susiklosčiusios aplinkybės

17 2008 m. lapkričio 18 d. ir 27 d. MF ir FLH akcininkai sudarė susitarimus dėl pietinio tako finansavimo 350 mln. eurų sumai.

18 2008 m. gruodžio 23 d. raštu Vokietijos institucijos pranešė apie šiuos susitarimus Komisijai.

19 Šis pranešimas buvo įregistruotas numeriu 665/2008.

20 2009 m. spalio 30 d., apsikeitusi korespondencija ir surengusi susitikimą su Vokietijos institucijomis, Komisija priėmė Sprendimą C (2009) 7185 dėl valstybės pagalbos Nr. 665/2008 (Vokietija – Leipcigo-Halės oro uostas), kuriame pripažino, kad priemonė, apie kurią buvo pranešta, nėra nauja pagalba, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą. Iš esmės ji nusprendė, pirma, kad atsižvelgiant į tai, jog, kaip patvirtino Vokietijos institucijos, pranešimas susijęs su tomis pačiomis finansavimo priemonėmis, kurioms buvo pritarta ginčijamame sprendime, aptariamas pranešimas susijęs su jau leistomis pagalbos priemonėmis, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 1 straipsnio b punkto ii papunktį, ir, antra, kad šis pranešimas nėra esamos pagalbos modifikavimas, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalį.

Procedūra

21 2008 m. spalio 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarijos gautais pareiškimais ieškovės, t. y. Saksonijos federalinė žemė, Saksonijos Anhalto federalinė žemė, MF ir FLH, pareiškė šiuos ieškinius.

22 2009 m. sausio 28 d. Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu Vokietijos Federacinė Respublika paprašė leisti įstoti į šias bylas ieškovių reikalavimams palaikyti.

23 2009 m. sausio 30 d. Teismo kanceliarijai pateiktais pareiškimais *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen eV (ADV)* paprašė leisti įstoti į šias bylas ieškovių reikalavimams palaikyti.

24 2009 m. kovo 30 d. nutartimis aštuntosios kolegijos pirmininkas patenkino Vokietijos Federacinės Respublikos ir ADV prašymus leisti įstoti į bylas.

25 ADV savo įstojimo į bylą paaiškinimus pateikė 2009 m. gegužės 11 d. Per nustatytą terminą Vokietijos Federacinė Respublika savo įstojimo į bylą paaiškinimų nepateikė.

26 Savo pastabas dėl ADV įstojimo į bylą paaiškinimų ieškovės pateikė 2009 m. gegužės 26 d. (byla T-455/08) ir 27 d. (byla T-443/08).

27 Savo pastabas dėl ADV įstojimo į bylą paaiškinimų Komisija pateikė 2009 m. liepos 29 d.

28 2009 m. sausio 8 d. nutartimi aštuntosios kolegijos pirmininkas, išklausęs šalis, nusprendė sujungti šias bylas, kad būtų kartu vykdoma žodinė proceso dalis.

29 Išklausęs teisėjo pranešėjo pranešimą, Bendrasis Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

30 Per 2010 m. liepos 2 d. vykusį posėdį, kuriame nedalyvavo Vokietijos Federacinė Respublika, buvo išklausyti šalių pranešimai ir atsakymai į Bendrojo Teismo klausimus. Per šį posėdį jos taip pat pateikė 2003 m. balandžio 4 d. *Bundesgerichtshof* (Vokietijos Aukščiausiasis federalinis teismas) sprendimą, kurį Bendrasis Teismas nusprendė prijungti prie bylos.

31 Išklausęs šiuo klausimu šalis, Bendrasis Teismas nusprendė, jog reikia sujungti šias bylas bendram sprendimui priimti, remiantis Procedūros reglamento 50 straipsniu.

Šalių reikalavimai

32 Ieškovės, palaikomos ADV, Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį, kiek jame Komisija nusprendė, pirma, jog kapitalo įnašas yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, ir, antra, kad ši valstybės pagalba siekia 350 mln. eurų,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

33 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

34 Savo pastabose dėl ADV įstojimo į bylą paaiškinimų Komisija taip pat paprašė Bendrojo Teismo priteisti iš ADV su įstojimu į bylą susijusias bylinėjimosi išlaidas.

Dėl priimtinumo

35 Formaliai nepateikdama prieštaravimo dėl priimtinumo, Komisija teigia, kad ieškinys byloje T-443/08 nepriimtinas, nes ginčijamas sprendimas nėra tiesiogiai susijęs su ieškovėmis šioje byloje ir jos neturi suinteresuotumo pareikšti ieškinį, o tai minėtos ieškovės ginčija. Šiuo klausimu šalys taip pat nesutaria dėl ginčijamo sprendimo teisinių pasekmių.

36 Bendrasis Teismas mano esant prasminga pirmiausia išnagrinėti nepriimtinumo pagrindą dėl suinteresuotumo pareikšti ieškinį nebuvimo.

Šalių argumentai

37 Kalbėdamos apie ginčijamo sprendimo teisines pasekmes, ieškovės byloje T-443/08 pirmiausia teigia, kad kapitalo įnašo kvalifikavimas kaip valstybės pagalbos remiantis Vokietijos teise lemia jo neteisėtumą *ab initio*. Anot jų, iš *Bundesgerichtshof* praktikos išplaukia, kad sutartis, pagal kurią suteikiama pagalba iki apie ją buvo pranešta,

remiantis Vokietijos Civilinio kodekso 134 straipsniu yra nepataisomai neteisėta *ab initio* dėl EB 88 straipsnio 3 dalies trečiojo sakinio pažeidimo. Šio neteisėtumo *ab initio* negalima ištaisyti vėliau priėmus Komisijos sprendimą, kuriuo pagalba pripažįstama suderinama su bendrąja rinka, arba sutartimi patvirtinus *ab initio* neteisingą teisinį sandorį. Be to, ieškovės atkreipia dėmesį, kad, priešingai nei teigia Komisija, šis neteisėtumas *ab initio* nepanaikina ginčijamo sprendimo praktinio veiksmingumo. Neteisėtumo *ab initio* pripažinimas turi atgrasantį, o todėl ir prevencinį poveikį, sustiprindamas EB 88 straipsnio 3 dalyje numatytą įgyvendinimo draudimą.

38 Antra, ieškovės byloje T-443/08 aptaria pasekmes, kurias galėtų turėti kapitalo įnašo neteisėtumas *ab initio* visų pirma įmonių ir bankroto teisės požiūriu. Pirmiausia jos pažymi, kad jeigu ginčijamas sprendimas taptų galutinis, FLH ir MF iškiltų pavojus tapti nemokiomis. Jos pabrėžia, kad kapitalo įnašo neteisėtumas *ab initio* reikalautų mokėti dideles palūkanas už laikotarpį nuo pagalbos suteikimo iki ginčijamo sprendimo priėmimo bei lemtų reikalavimą grąžinti 350 mln. eurų dydžio pagalbą. Šis reikalavimas galėtų sukelti FLH nemokumą. Dėl aplinkybės, kad pagal Sąjungos teisę nėra reikalaujama grąžinti visą pagalbą, ieškovės byloje T-443/08 pažymi, jog tai nereiškia, kad ji draudžia tokį susigrąžinimą ir valstybės narės gali įvykdyti iš Sąjungos teisės kylančius įpareigojimus viršydamos jos minimalius reikalavimus. FLH nemokumas gali lemti MF nemokumą, nes pagal Vokietijos teisę ji privalo padengti savo dukterinės bendrovės metinį deficitą. MF nemokumas savo ruožtu galėtų lemti kitų jos dukterinių bendrovių nemokumą, nes MF su savo dukterinėmis bendrovėmis yra sudariusi valdymo ir veiklos rezultatų perleidimo sutartis. Antra, ieškovės byloje T-443/08 pabrėžia, kad dėl FLH nemokumo Leipcigo-Halės oro uostas galėtų prarasti savo veiklos licenciją. Jų teigimu, pagal Vokietijos teisę veiklos licencija panaikinama, jeigu nebeįvykdomos jos suteikimo sąlygos, tarp kurių yra ir ūkio subjekto ekonominis pajėgumas. Taip atsitiktų, jei FLH taptų nemoki. Be veiklos licencijos iškiltų grėsmė, kad oro uostas bus uždarytas, o tai lemtų didelio darbo vietų skaičiaus praradimą. Trečia, ieškovės byloje T-443/08 aptaria galimas kapitalo įnašo neteisėtumo *ab initio* pasekmes ankstesnių FLH ir MF metinių ataskaitų teisingumui bei jų patikslinimui ir galimus jų vadovų pažeidimus, kiek tai susiję su pareiga pranešti apie šių bendrovių nemokumą. Ketvirta, šios ieškovės pažymi, kad pagal Vokietijos teisę FLH ir MF

vadovams dėl mokėjimo sustabdymo ar pernelyg didelių įsiskolinimų gali grėsti pasekmės pagal civilinę teisę.

39 Toliau ieškovės byloje T-443/08 tvirtina, jog nagrinėjamoje byloje jos turi suinteresuotumą pareikšti ieškinį.

40 Šiuo klausimu jos pirmiausia teigia, kad suinteresuotumas pareikšti ieškinį konstatuotinas, jeigu Komisijos sprendimas netenkina administracinėje procedūroje dalyvavusių asmenų prašymų. Nagrinėjamu atveju per administracinę procedūrą ieškovės byloje T-443/08 laikėsi pozicijos, kad infrastruktūros finansavimas nėra valstybės pagalba, o Komisija manė priešingai. Anot šių ieškovių, leidimas suteikti pagalbą skiriasi nuo konstatavimo, jog nebuvo suteikta valstybės pagalba. Be to, tam tikros priemonės kvalifikavimas kaip pagalbos, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, yra reikšmingas, nes tai suteikia Komisijai didelę diskreciją vertinant, ar priemonė suderinama su bendrąja rinka, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 3 dalį, nustatant savo leidimui tam tikras sąlygas. Galiausiai, šių ieškovių teigimu, jeigu suteikdama leidimą tam tikrai priemonei Komisija galėtų apriboti suinteresuoto asmens galimybę pareikšti bet kokį ieškinį, tai nebūtų suderinama su Sutartyse numatyta teisminės gynybos sistema.

41 Antra, ieškovės byloje T-443/08 teigia, kad kapitalo įnašo kvalifikavimas kaip valstybės pagalbos lemia joms labai reikšmingas nenaudingas pasekmes, kurios gali būti pašalintos tik iš dalies panaikinus ginčijamą sprendimą.

42 Šiuo klausimu jos pirmiausia tvirtina, kad pagal teismų praktiką tam tikros priemonės kvalifikavimas kaip valstybės pagalbos sudaro subjektui nenaudingą veiksmą. Todėl galima būti suinteresuotu tam tikru sprendimu dėl, be kita ko, tam tikros priemonės kvalifikavimo kaip valstybės pagalbos, įskaitant atvejus, kai toliau pagalba pripažįstama suderinama su bendrąja rinka. Anot jų, iš teismų praktikos taip pat išplaukia,

kad suinteresuotumą pareikšti ieškinį galima konstatuoti tokiais atvejais, kai iš pirmo žvilgsnio Komisijos sprendimas atrodo esantis naudingas, tačiau vėliau pasirodo esantis nenaudingas dėl jame nesančių faktinių aplinkybių. Galiausiai, šių ieškovių nuomone, nagrinėjamo atvejo ypatumą, palyginti su griežčiausia teismų praktika, sudaro neprognozuojamos pareigos pranešti apie kapitalo įnašą pažeidimo pasekmės pagal Vokietijos teisę (žr. šio sprendimo 38 punktą).

43 Antra, šiuo klausimu ieškovės byloje T-443/08 tvirtina, kad yra neaiškumų dėl pagalbos dydžio. Jos pabrėžia, kad nepaisant Komisijos daromos prielaidos, jog ne visas 350 mln. eurų kapitalo įnašas patenka į valstybės pagalbą reglamentuojančių nuostatų taikymo sritį, nes kai kurios išlaidos susijusios su viešosios paslaugos teikimu, ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje ji vis dėlto nustatė, kad 350 mln. eurų pagalba suderinama su bendrąja rinka. Taigi nėra išspręstas klausimas, kokia šios sumos dalis nepatenka į valstybės pagalbą reglamentuojančių nuostatų taikymo sritį. Tačiau kapitalo įnašo neteisėtumas *ab initio* pagal nacionalinę teisę bei šio neteisėtumo pasekmės galimos tik kiek tai susiję su valstybės pagalba pripažinta dalimi. Nesant atitinkamų nuorodų suinteresuoti asmenys negali žinoti, kokiai sumai taikomas EB 87 straipsnis ir kokia yra aptariamų pasekmių apimtis. Anot ieškovių byloje T-443/08, tai sukelia tiesiogiai iš ginčijamo sprendimo išplaukiantį teisinį netikrumą. Pavyzdžiui, nesant atitinkamų nuorodų ginčijamame sprendime, ieškovės byloje T-443/08 negali imtis teisminių priemonių ir siekti, kad būtų patikslintos iš to išplaukiančios pasekmės pagal Vokietijos teisę, ir vien Bendrojo Teismo sprendimas leis joms ateityje veikti laikantis galiojančių teisės normų.

44 Dėl Komisijos argumento, jog jų teisės nėra pažeistos, ieškovės byloje T-443/08 primena, kad kapitalo įnašo kvalifikavimas kaip valstybės pagalbos lemia jį pagrindžiančios sutarties neteisėtumą *ab initio* su visomis iš to išplaukiančiomis žalingomis pasekmėmis. Be to, šis kvalifikavimas suponuoja EB 88 straipsnio 3 dalies pažeidimą, taigi ir „su neteisėtumu susijusį trūkumą“. Toks kvalifikavimas taip pat sukelia neigiamas pasekmes ieškovių byloje T-443/08 teisinei padėčiai, nes ateityje jos turės pranešti Komisijai apie oro uostų infrastruktūros finansavimą. Anot šių ieškovių, klausimas,

ar tokiems finansavimo veiksmams taikomos EB sutarties nuostatos ir ar Komisija turi EB 88 straipsnyje numatytą kompetenciją, taip pat priklauso nuo šio kvalifikavimo. Jos priduria, kad, viena vertus, valstybės pagalbą sudarančias ir nesudarančias priemones reglamentuoja skirtingos taisyklės. Kita vertus, kadangi leista pagalba yra esama pagalba, būtina pranešti apie bet kokį infrastruktūros finansavimo pakeitimą. Galiausiai, jos teigia, kad dėl su tuo susijusio kumuliavimo aptariamas kvalifikavimas turi neigiamų pasekmių ateities pagalbų leistinumui.

45 Komisija ginčija ieškovių byloje T-443/08 pateiktą teisinių ginčijamo sprendimo pasekmių aprašymą ir teigia, kad jos neturi suinteresuotumo pareikšti ieškinį dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio.

Bendrojo Teismo vertinimas

46 Primintina, kad fizinio ar juridinio asmens pareikštas ieškinys dėl panaikinimo yra priimtinas tik tuo atveju, jei ieškovas yra suinteresuotas, kad ginčijamas aktas būtų panaikintas. Šis suinteresuotumas turi būti atsiradęs ir neišnykęs, o tai vertinama ieškinio pareiškimo dieną (2005 m. balandžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Sniace prieš Komisiją*, T-141/03, Rink. p. II-1197, 25 punktas ir 2007 m. rugsėjo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Salvat père & fils ir kt. prieš Komisiją*, T-136/05, Rink. p. II-4063, 34 punktas).

47 Nagrinėjamu atveju ieškovės byloje T-443/08 prašo panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį, kiek jame pripažinta, viena vertus, kad kapitalo įnašas sudaro valstybės pagalbą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, ir, kita vertus, kad ši pagalba siekia 350 mln. eurų.

48 Šiuo klausimu reikia priminti, kad remiantis šiuo straipsniu 350 mln. eurų valstybės pagalba, kurią Vokietijos Federacinė Respublika nori suteikti naujam pietiniam kilimo ir tūpimo takui tiesti ir susijusiems oro uosto įrenginiams statyti Leipcigo-Halės oro uoste, pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą yra suderinama su bendrąja rinka.

49 Tačiau vien aplinkybė, kad ginčijamame sprendime pagalba pripažįstama suderinama su bendrąja rinka ir dėl to jis iš principo nėra nenaudingas ieškovėms byloje T-443/08, neatleidžia Sąjungos teismo nuo pareigos išnagrinėti, ar Komisijos vertinimas sukelia privalomų teisinių pasekmių, kurios gali daryti poveikį šių ieškovių interesams (šiuo klausimu žr. 2002 m. sausio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Nuove Industrie Molisane prieš Komisiją*, T-212/00, Rink. p. II-347, 8 punktą ir 46 punkte minėto Sprendimo *Salvat père & fils ir kt. prieš Komisiją* 36 punktą).

50 Ieškovės byloje T-443/08 remiasi procedūrinio pobūdžio argumentais. Šiuo klausimu jos tvirtina, kad ginčijamame sprendime nėra tenkinami prašymai, kuriuos jos buvo pateikusios per administracinę procedūrą. Primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką pagal savo bendrą struktūrą valstybės pagalbos kontrolės procedūra yra procedūra, kuri pradedama prieš už pagalbos suteikimą atsakingą valstybę narę (2002 m. rugsėjo 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 81 punktas; taip pat šiuo klausimu žr. 1986 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, 234/84, Rink. p. 2263, 29 punktą). Pagalbą gavusios įmonės ir pagalbą teikiantys ne centrinės valdžios vienetai, taip pat pagalbos gavėjų konkurentai laikomi tik šios procedūros „suinteresuotomis šalimis“ (žr. 2003 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją*, T-228/99 ir T-233/99, Rink. p. II-435, 122 punktą ir jame nurodytą teismų praktika), o teismų praktikoje jiems iš esmės pripažįstamas informacijos šaltinio vaidmuo (minėto Sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją* 125 punktas). Taigi aplinkybė, kad ginčijamas sprendimas neatitinka per administracinę procedūrą ieškovių byloje T-443/08 išreikštos pozicijos, savaime nesukelia jokių privalomų teisinių pasekmių, galinčių

paveikti jų interesus. Taigi jų suinteresuotumo pareikšti ieškinį negalima grįsti vien šia aplinkybe.

51 Antra, kiek tai susiję su argumentais, jog kapitalo įnašo kvalifikavimas kaip valstybės pagalbos suponuoja, kad ieškovės byloje T-443/08 turės pranešti apie oro uostų infrastruktūros finansavimo atvejus ateityje, konstatuotina, kad jiems negali būti pritarta. Pareiga pranešti apie valstybės pagalbos priemones tiesiogiai kyla iš EB sutarties ir visų pirma iš jos 88 straipsnio 3 dalies, o ne iš ginčijamo sprendimo, kuriame atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes konstatuojama, jog nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba.

52 Trečia, kiek tai susiję su argumentais, jog minėtas kvalifikavimas leido Komisijai įgyvendinti valstybės pagalbos nuostatomis jai pavestus įgaliojimus ir patikrinti nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka, pirmiausia pažymėtina, kad aplinkybė, jog, kvalifikavusi nagrinėjamą priemonę kaip valstybės pagalbą, Komisija galėjo tikrinti jos suderinamumą su bendrąja rinka, savaime neturi lemiamos reikšmės nagrinėjant suinteresuotumą pareikšti ieškinį, nes Komisija besąlygiškai pareiškė, kad aptariama pagalba suderinama su bendrąja rinka, o tai, kaip matyti iš šio sprendimo 49 punkte minėtos teismų praktikos, iš principo negali būti nenaudinga.

53 Be to, dėl ieškovių byloje T-443/08 argumentų, susijusių su esamas pagalbos schemas reglamentuojančiomis nuostatomis ir su iš jų kylančiomis pareigomis, visų pirma – pateikti metines ataskaitas apie šias schemas, konstatuotina, kad jie nereikšmingi. Kapitalo įnašas – tai individuali pagalba, o ne pagalbos schema, ir todėl kartą patvirtinta ji negali būti laikoma esama pagalbos schema. Taigi esamoms pagalbos schemoms taikomos nuostatos ir iš jų kylančios pareigos nagrinėjamoje byloje nėra reikšmingos.

54 Galiausiai, atmestinas argumentas, kad dėl nekumuliavimo taisyklės taikymo nagrinėjamas kvalifikavimas galėtų turėti įtakos būsimai pagalbai. Ieškovės byloje T-443/08 nenurodė nė vienos nuostatos, pagal kurią oro uostų infrastruktūros srityje būtų draudžiamas pagalbos kumuliavimas bėgant laikui. Be to, nei Komisijos komunikate dėl EB 87 ir 88 straipsnių bei Europos Ekonominės Erdvės susitarimo 61 straipsnio taikymo valstybės pagalbai aviacijos sektoriuje (OL C 350, 1994, p. 5, toliau – 1994 m. komunikatas), nei Komisijos komunikate dėl Bendrijos gairių dėl oro uostų finansavimo ir valstybės pagalbos oro transporto bendrovių veiklai iš regioninių oro uostų pradėti (OL C 312, 2005, p. 1, toliau – 2005 m. gairės) nėra jokių kumuliaciją draudžiančių nuostatų, kiek tai susiję su valstybės pagalba oro uostų infrastruktūrai.

55 Ketvirta, kiek tai susiję su argumentu, kad Komisija negali suteikdama leidimą kapitalo įnašui atimti iš ieškovių byloje T-443/08 teisės pareikšti ieškinį dėl šio įnašo kvalifikavimo kaip valstybės pagalbos, primintina, jog Sąjunga yra teisinė sąjunga, kurioje užtikrinama jos institucijų teisės aktų atitikties Sutarčiai ir bendriesiems teisės principams, kuriems priklauso ir pagrindinės teisės, priežiūra. Todėl privatiems asmenims turi būti suteikta galimybė naudotis veiksminga Sąjungos teisinės sistemos jiems numatytų teisių teismine gynyba, nes teisė į tokią gynybą yra sudėtinė bendrųjų teisės principų, kylančių iš bendrų valstybių narių konstitucinių tradicijų, dalis. Be to, ši teisė yra užtikrinta 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 ir 13 straipsniuose (1986 m. gegužės 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Johnston*, 222/84, Rink. p. 1651, 18 punktas; 2001 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją*, C-424/99, Rink. p. I-9285, 45 punktas ir 2002 m. liepos 25 d. Sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 38 ir 39 punktai). Tačiau nagrinėjamu atveju iš ieškovių byloje T-443/08 visiškai nėra atimta bet kokia veiksminga teisminė apsauga. Net jei šis ieškinys būtų pripažintas nepriimtinu, niekas netrukdytų joms nagrinėjant bylą nacionaliniame teisme, į kurį jos gali būti patrauktos, kad atsakytų jų nurodomo tariamo už kapitalo įnašo neteisėtumo *ab initio* pasekmes, prašyti nacionalinio teismo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal EB 234 straipsnį, siekiant iškelti klausimą dėl ginčijamo sprendimo galiojimo, kiek jame konstatuojama, kad

nagrinėjama priemonė yra pagalba (šiuo klausimu žr. 46 punkte minėto Sprendimo *Sniace prieš Komisiją* 40 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką), ir pripažįstama, kad ši pagalba siekia 350 mln. eurų.

56 Ieškovės byloje T-443/08 daro nuorodą į esmines neigiamas pasekmes, kurias tariamai sukelia kapitalo įnašo kvalifikavimas kaip valstybės pagalbos. Šiuo klausimu jos remiasi neprognozuojamomis iš tokio kvalifikavimo kylančiomis teisinėmis pasekmėmis bei aiškumo dėl pagalbos dydžio stoka.

57 Visų pirma, kiek tai susiję su neprognozuojamumu, konstatuotina, jog tai negali pagrįsti ieškovių byloje T-443/08 suinteresuotumo pareikšti ieškinį.

58 Iš nusistovėjusios teismų praktikos išplaukia, kad, siekdamas pateisinti savo suinteresuotumą reikalauti panaikinti ginčijamą teisės aktą, ieškovas negali remtis būsimomis ir nebūtinai susiklostysiančiomis situacijomis (1992 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *NBV ir NVB prieš Komisiją*, T-138/89, Rink. p. II-2181, 33 punktas; 46 punkte minėto Sprendimo *Sniace prieš Komisiją* 26punktas ir 46 punkte minėto Sprendimo *Salvat père & fils ir kt. prieš Komisiją* 47 punktas).

59 Ieškovės byloje T-443/08 apsiriboja teiginiu, kad pagal *Bundesgerichtshof* praktiką neteisėtos pagalbos srityje kapitalo įnašo kvalifikavimas kaip valstybės pagalbos Vokietijos teisėje sukelia neištaisomą šio įnašo neteisėtumą *ab initio* bei „galimu“ šio neteisėtumo pasekmių aprašymu. Tačiau jos nepateikė nė vieno argumento, leidžiančio manyti, kad nurodomas neteisėtumas *ab initio* ir jo tariamos pasekmės nagrinėjamu atveju pagrindžia atsiradusį ir neišnykusį suinteresuotumą, kaip jis suprantamas pagal teismų praktiką.

60 Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką, kai pagalba jos gavėjui suteikiama nesilaikant EB 88 straipsnio 3 dalies paskutinio sakinio, nacionalinis teisėjas kito ūkio subjekto prašymu gali priimti sprendimą dėl įgyvendinimo priemonių teisėtumo ir suteiktos finansinės paramos grąžinimo net tuo atveju, kai Komisija priima teigiamą sprendimą. Iš 2008 m. vasario 12 d. Sprendimo *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication* (C-199/06, Rink. p. I-469, 46 punktas, toliau – sprendimas *CELF*) matyti, kad tokiu atveju Sąjungos teisėje numatyta, jog nacionalinis teismas turi imtis tinkamų, veiksmingai neteisėtumo padarinius ištaisančių priemonių, tačiau, net ir nesant ypatingų aplinkybių, joje nėra numatyta nacionalinio teismo pareiga nurodyti visiškai sugrąžinti neteisėtą pagalbą. Tokiu pačiu atveju nacionalinis teismas pagal Sąjungos teisę turi nurodyti pagalbos gavėjui mokėti palūkanas už pažeidimo laikotarpį. Pagal savo nacionalinę teisę jis prireikus, be to, dar gali nurodyti grąžinti neteisėtą pagalbą, nepažeidžiant valstybės narės teisės vėliau ją įgyvendinti iš naujo. Jis taip pat gali patenkinti reikalavimus atlyginti dėl neteisėtos pagalbos patirtą žalą. Taigi, jeigu po to, kai buvo neteisėtai įgyvendinta pagalba, Komisija priima teigiamą sprendimą, pagal Sąjungos teisę nedraudžiama pagalbos gavėjui, viena vertus, reikalauti, kad būtų išmokėta ateityje teiktinos pagalbos suma, ir, kita vertus, nesugrąžinti prieš priimant teigiamą sprendimą suteiktos pagalbos, atsižvelgiant į išvadas, darytinas dėl per anksti neteisėtai suteiktos pagalbos sprendime *CELF* nustatytomis sąlygomis (žr. 2008 m. gruodžio 18 d. Teisingumo Teismo *Wienstrom*, C-384/07, Rink. p. I-10393, 27–30 punktus ir jame nurodytą teismų praktiką).

61 Nagrinėjamoje byloje kalbant, viena vertus, apie tariamą kapitalo įnašo neteisėtumą *ab initio*, nesant reikalo aptarti teisinių kapitalo įnašo neteisėtumo pasekmių pagal Vokietijos teisę, pažymėtina, kad ieškovės byloje T-443/08 nenurodo, kokiu būdu be tariamų šio neteisėtumo *ab initio* pasekmių (žr. šio sprendimo 62 punktą), pats toks neteisėtumas pagal Vokietijos teisę galėtų turėti poveikio jų interesams, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 46 punkte minėtą teismų praktiką.

62 Kalbant, kita vertus, apie tariamas neteisėtumo *ab initio* pasekmes, ieškovių byloje T-443/08 argumentams negali būti pritarta. Nurodytos pasekmės, net jei būtų daroma prielaida dėl jų buvimo, nėra tiesiogiai susijusios su šiomis ieškovėmis, o turi įtakos FLH ir MF. Be to, kaip šios bendrovės pažymėjo atsakydamos į rašytinį Bendrojo Teismo klausimą, būtent jos, o ne ieškovės byloje T-443/08 turėjo mokėti palūkanas nuo kapitalo įnašo už laikotarpį nuo jo sumokėjimo iki ginčijamo sprendimo priėmimo ir darė tai pagal sprendimą *CELF*, kaip 2009 m. rugsėjo 30 d. sprendime nurodė Komisija (žr. šio sprendimo 20 punktą). Tačiau fizinio ar juridinio asmens pateikto prašymo dėl panaikinimo priimtinumui keliama sąlyga, kad asmuo įrodytų asmeninį suinteresuotumą ginčijamo teisės akto panaikinimu (žr. 1999 m. balandžio 29 d. Pirmosios instancijos teismo nutartį *Unione provinciale degli agricoltori di Firenze ir kt. prieš Komisiją*, T-78/98, Rink. p. II-1377, 30 punktą). Dėl ieškovių byloje T-443/08 nurodytos aplinkybės, kad jos yra FLH bei MF akcininkės ir dalyvauja skiriant jų vadovus, pasakytina, kad niekas neįrodo, jog tai sukelia jų pačių suinteresuotumą prašyti panaikinti ginčijamą sprendimą, kuris skirtųsi nuo pagalbos gavėjo suinteresuotumo. Jeigu asmuo negali pasiremti suinteresuotumu pareikšti ieškinį, kuris skirtųsi nuo įmonės, su kuria susijęs Sąjungos teisės aktas ir kurios kapitalo dalį jis turi, jis gali ginti savo interesus šio akto atžvilgiu tik įgyvendindamas savo kaip šios įmonės, turinčios teisę pareikšti ieškinį, dalininko teises (2000 m. birželio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Euromin prieš Tarybą*, T-597/97, Rink. p. II-2419, 50 punktas).

63 Bet kuriuo atveju papildomai pažymėtina, kad ieškovių byloje T-443/08 nurodytos pasekmės turi atsirasti ateityje, yra hipotetinės ir nebūtinai atsirasiančios, ir todėl, remiantis šio sprendimo 58 punkte minėta teismų praktika, jos negali pagrįsti šių ieškovių suinteresuotumo pareikšti ieškinį. Pastebėtina, kad savo ieškinyje ieškovės byloje T-443/08 daro nuorodą į „galimas“, o ne į tikrai atsirasiančias tariamo kapitalo įnašo neteisėtumo *ab initio* pasekmes įmonių ir bankroto teisės srityse. Dėl FLH nemokumo rizikos šios ieškovės mano, kad jos ir atitinkamai MF nemokumą „galėtų sukelti“ reikalavimas grąžinti nagrinėjamą pagalbą. Tačiau Bendrajam Teismui pasiteiravus šiuo klausimu aptariamos ieškovės nenurodė jokio nacionaliniame teisme pareikšto ieškinio, kurio dalyką sudarytų nagrinėjamos pagalbos sugrąžinimas, kuris, be to,

kaip matyti iš šio sprendimo 60 punkte minėtos teismų praktikos, nėra reikalaujamas pagal Sąjungos teisę. Ieškovės byloje T-443/08 taip pat nepateikė jokių duomenų, galinčių įrodyti, kad palūkanų mokėjimas už laikotarpį nuo pagalbos suteikimo iki ginčijamo sprendimo priėmimo galėtų sukelti pavojų FLH ar MF mokumui. Dėl argumento, kad dėl nemokumo Leipcigo-Halės oro uostas galėtų prarasti veiklos licenciją, pasakytina, kad jis atmestinas, nes nemokumo rizika nėra įrodyta. Toliau kalbant apie minėtas pasekmes pagal įmonių balansą reglamentuojančius teisės aktus pasakytina, jog iš ieškinio matyti, kad teisinė situacija pagal Vokietijos teisę teismų praktikoje ir doktrinoje nėra aiški ir kad ieškovės byloje T-443/08 remiasi vien hipotetinėmis, o ne tikrai susiklostysiančiomis situacijomis, taip pat kiek tai susiję su pareigos pranešti apie nemokumą pareigos pažeidimą (žr. šio sprendimo 38 punktą). Galiausiai dėl pasekmių pagal civilinės atsakomybės teisę pasakytina, kad ieškovės byloje T-443/08 nenurodė jokios procedūros, kuri šiuo klausimu būtų pradėta nacionaliniuose teismuose prieš FLH, MF ar jų vadovus.

64 Pabaigai reikėtų konstatuoti, kad teismų praktika valstybės pagalbos srityje, kuria remiasi ieškovės byloje T-443/08, siekdamos pagrįsti savo ieškinio priimtinumą, nagrinėjamu atveju nėra reikšminga. Pavyzdžiui, dėl 2008 m. balandžio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Nyderlanadai prieš Komisiją* (T-233/04, Rink. p. II-591) pasakytina, jog jis buvo priimtas dėl valstybės narės ieškinio dėl Komisijos sprendimo, pagal kurį toje byloje nagrinėta priemonė sudarė valstybės pagalbą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, kuri buvo pripažinta suderinama su bendrąja rinka remiantis EB 87 straipsnio 3 dalimi. Pirmiausia pažymėtina, kad EB 230 straipsnio antrąja pastraipa kiekvienai valstybei narei suteikiama teisė ieškiniu dėl panaikinimo ginčyti Komisijos sprendimų teisėtumą, nekeliant šios teisės įgyvendinimui sąlygos pateisinti jį suinteresuotumu pareikšti ieškinį, ir todėl minėtas sprendimas susijęs su kitokia nei šiuo atveju nagrinėjama situacija. Be to, priešingai nei savo dublike teigia ieškovės byloje T-443/08, iš šio sprendimo neišplaukia, kad atitinkamos priemonės kvalifikavimo kaip valstybės pagalbos *per se* pakanka suinteresuotumui pareikšti ieškinį pripažinti, jeigu valstybė narė pranešė Komisijai apie tam tikrą priemonę, prašydama jos pripažinti, kad ji nėra pagalba. Taip pat pasakytina, kad, priešingai nei čia,

minėtame Sprendime *Nyderlandai prieš Komisiją* nagrinėta priemonė buvo pagalbos schema, ir todėl Komisijos sprendimas lėmė vėlesnį esamas pagalbos schemas reglamentuojančių nuostatų taikymą. Galiausiai, taip pat priešingai nei šiuo atveju, dėl toje byloje nagrinėtos priemonės kvalifikavimo tapo taikytinas reglamentavimas, pagal kurį draudžiamas valstybės pagalbos kumuliavimas.

65 Kalbant apie 2000 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Alitalia prieš Komisiją* (T-296/97, Rink. p. II-3871), reikia pabrėžti, kad toje byloje, kaip ir nagrinėjamoje, kapitalo įmokos kvalifikavimas leido Komisijai išnagrinėti jos suderinamumą su bendrąja rinka. Tačiau, priešingai nei tame sprendime nagrinėta situacija, šiuo atveju Komisija patvirtino kapitalo įnašą nenustačiusi absoliučiai jokių sąlygų.

66 Kalbant apie 2008 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Alitalia prieš Komisiją* (T-301/01, Rink. p. II-1753), pakanka konstatuoti, kad Komisijos sprendimas, kuriame toje byloje nagrinėta priemonė buvo kvalifikuota kaip valstybės pagalba, lėmė, jog trečios dalies pervedimas priklausė nuo Komisijos leidimo. Tačiau taip nėra nagrinėjamu atveju.

67 Antra, dėl neaiškaus nagrinėjamos pagalbos dydžio reikia pažymėti, kad kiek šio dydžio nustatymas galėtų turėti įtakos neteisėtos pagalbos grąžinimui ar palūkanų mokėjimui, tai turėtų įtakos FLH ir MF situacijai, kurios vienintelės galėtų būti įpareigotos grąžinti pagalbą ar mokėti palūkanas, o ne tiesiogiai ieškovių byloje

T-443/08 situacijai. Taigi tokie neaiškumai negali pagrįsti jų suinteresuotumo pareikšti ieškinį.

68 Iš visų pirmiau išdėstytų argumentų išplaukia, kad ieškovės byloje T-443/08 neįrodė savo atsiradusio ir neišnykusio suinteresuotumo pareikšti ieškinį dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio, kiek jame nustatyta, kad kapitalo įnašas sudaro valstybės pagalbą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, ir kad ši pagalba siekia 350 mln. eurų.

69 Tad ieškinys byloje T-443/08 turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nesant reikalo nagrinėti Komisijos pateikto nepriimtinumo pagrindo, grindžiamo tiesioginės sąsajos su ieškovėmis šioje byloje stoka.

Dėl esmės

70 Grįsdamos savo ieškinį, byloje T-455/08 ieškovės (toliau – ieškovės) pateikia aštuonis ieškinio pagrindus, iš esmės susijusius su, pirma, EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu, antra, su tuo, kad FLH negali būti valstybės pagalbos gavėja, trečia, su tuo, kad FLH negali būti vienu metu kvalifikuota kaip valstybės pagalbos davėja ir kaip jos gavėja, ketvirta, su negaliojimo atgaline data, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir lygybės principų pažeidimu, penkta, su tuo, kad 2005 m. gairės pažeidžia pirminę teisę, šešta, su procedūriniais trūkumais, kurie pateikti papildomai, septinta, su iš EB sutarties išplaukiančio kompetencijų pasiskirstymo pažeidimu ir, aštunta, su prieštaringumu ir motyvacijos stoka, kiek tai susiję su tariamos pagalbos dydžiu.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu

Šalių argumentai

71 Ieškovės mano, kad Komisija neteisingai nusprendė, jog pietinio tako finansavimas yra valstybės pagalba.

72 Ieškovės teigia, kad įmonės sąvoka, kaip ji suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, negali būti taikoma regioniniams oro uostams, bent jau kalbant apie oro uosto infrastruktūros finansavimą.

73 Jų manymu, šios infrastruktūros statybos visų pirma nėra ūkinė veikla, o priklauso transporto, ekonominės ir regioninės politikos sritims. Be to, nagrinėjamu atveju Komisija taip pat pripažino politinį pietinio tako statybų pobūdį (ginčijamo sprendimo 261 ir 262 konstatuojamosios dalys). Ieškovės taip pat teigia, kad iš 2007 m. sausio 24 d. Komisijos komunikato „Europos oro uostų pajėgumų, našumo ir saugos veiksmų planas“ [COM (2006) 819 galutinis] matyti, jog oro uostų įrengimas atitinka ir Sąjungos interesus.

74 Antra, ieškovių nuomone, pietinio tako statybos nėra ūkinė veikla, nes privatus investuotojas nebūtų ėmęsis šios veiklos. Jos pažymi, kad nėra jokių investicijų atsipirkimo perspektyvų, nes statybų sąnaudų neįmanoma perkelti oro uostų naudotojams taikant oro uosto mokesčius. Anot ieškovių, tai neįmanoma dėl aplinkybės, kad

Vokietijoje šiems mokesčiams reikalingas federalinės žemės, kurioje yra oro uostas, oro uostų priežiūros tarnybos leidimas, o privatūs investuotojai neturi jokios įtakos šių mokesčių dydžiui. Taigi valdytojas negali laisvai nustatyti šių mokesčių, atsižvelgdamas į ekonominius sumetimus, ir jie niekaip nėra susiję su investicinėmis išlaidomis. Todėl oro uostų infrastruktūros naudotojų mokami mokesčiai, priešingai nei klaidingai leidžia suprasti Komisija, nėra atlygis už šios infrastruktūros pastatymą. Dėl su skrydžiais nesusijusiais komerciniais tikslais nuomojamų plotų ieškovės pažymi, kad jie nėra reikšmingi, nes ši byla susijusi su pietiniu taku, kuris bus naudojamas vien skrydžiams.

75 Ieškovių teigimu, darydama išvadą, kad eksploatavimas nebūtų pelningas privačiam investuotojui, Komisija pati pripažįsta, jog neįmanoma pastatyti regioninio, kaip antai Leipcigo-Halės, oro uosto pasitelkus vien privačias investicijas, ir todėl ši veikla nėra ekonominė veikla, bet priklauso struktūrinės politikos priemonėms. Šiuo klausimu ieškovės papildo, kad nediferencijuojant prilygindama viešuosius oro uostus privačioms įmonėms Komisija nepaiso jų specifinės užduoties, pasižyminčios ribotomis ekonominių veiksmų galimybėmis. Ieškovės pastebi, kad pirmiausia oro uostai patiria didesnes nei vidutinės nekintamas įrangos, eksploatavimo ir personalo sąnaudas. Be to, jų veiksmų laisvę riboja didelės išlaidos ir griežtos teisinės sąlygos. Galiausiai, sąnaudas viešajai infrastruktūrai iš principo turėtų padengti visuomenė, o tai Komisija, be kita ko, pripažino uostų atveju. Ieškovės teigia, kad Komisija negali skirtingai vertinti uostų bei oro uostų.

76 Trečia, ieškovių teigimu, ekonominė veikla nesudaro pagrindinio oro uostų veiklos dalyko ir aplinkybė, jog jie gali konkuruoti tarpusavyje, neleidžia daryti išvados, jog tai įmonės. Be to, anot ieškovių, pati Komisija mano, kad reikia skirti atskiras oro uosto valdytojo veiklos sritis (ginčijamo sprendimo 178 konstatuojamoji dalis), kurios

ne visos yra ekonominio pobūdžio. Nagrinėjamu atveju investicijos buvo skirtos vien infrastruktūrai, konkrečiai – pietiniam takui. Nė vienas investuotojas niekada nėra investavęs į infrastruktūrą. Tačiau Komisija į tai neatsižvelgė, o pasirėmė bendra oro uosto, kuris suvokiamas kaip įmonė, vizija.

77 Šiuo klausimu ieškovės savo dublike priduria, kad oro uosto infrastruktūros statybos ir jos eksploatavimo veikla yra atskiros veiklos rūšys, kurių ekonominį pobūdį Komisija turi pozityviai įrodyti dėl kiekvienos rūšies, o šios diferenciacijos būtinybė, be kita ko, patvirtinta 2008 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendime *Ryanair prieš Komisiją* (T-196/04, Rink. p. II-3643). Nagrinėjamu atveju Komisija neatliko tokios diferenciacijos ir padariusi išvadą dėl ekonominio pietinio tako statybų pobūdžio iš ekonominio oro uosto eksploatavimo pobūdžio neįrodė šių statybų ekonominio pobūdžio.

78 Be to, Komisija nepateikė jokių oro uosto infrastruktūros statybų ir jos eksploatavimo veiklos neatskiriamumo įrodymų. Šiuo klausimu ieškovės neigia argumentą, kad statybos yra eksploatavimo *conditio sine qua non*, be kita ko, pažymėdamos, jog lemiamos reikšmės turi pačių veiklos rūšių, o ne jų pobūdžio atskiriamumo klausimas. Jų nuomone, šis argumentas bet kuriuo atveju neteisingas, nes yra neribotas išankstinių sąlygų skaičius, be kurių tam tikra ūkinė veikla negali būti vykdoma, tačiau šių išankstinių sąlygų sudarymas automatiškai nėra ūkinė veikla. Šiuo klausimu ieškovės neigia Komisija teiginį, kad tam tikros įrangos eksploatavimas turi neišvengiamai finansuoti jos statybas, pateikdamos konkrečius pavyzdžius (muziejai, mokyklos ar valstybiniai universitetai, restoranai automagistralėse). Toliau ieškovės pažymi, kad statybos ir

eksploatavimas susiję su skirtingais subjektais ir sektoriais. Be to, jos tvirtina, kad skirstymas tarp infrastruktūros statybų, eksploatavimo ir naudojimo sudaro pagrindinį Komisijos praktikos principą valstybės pagalbą reglamentuojančių nuostatų požiūriu vertinant infrastruktūros finansavimą iš valstybės institucijų lėšų. Jų nuomone, nagrinėjamu atveju šio pricipo taikymo kriterijai įvykdomi, nes visiems potencialiems naudotojams bus suteikta lygiateisė ir nediskriminacinė prieiga prie pietinio tako, ir todėl, jeigu būtų taikytas minėtas principas, kapitalo įnašui valstybės pagalbos srities nuostatos nebūtų taikomos. Galiausiai, ieškovių teigimu, veiklos rūšių neatskyrimas gali lemti bendrą valstybių narių infrastruktūros politikos kontrolę, nes Komisija pagal taisykles valstybės pagalbos srityje galėtų tikrinti infrastruktūros finansavimą visuose sektoriuose. Dėl to ieškovės ginčija teiginį, kad infrastruktūros finansavimo nelaikymas valstybės pagalba leistų valstybėms narėms nuolat kurti naujus rinkos subjektus, ir pažymi, kad šis teiginys neatitinka tikrovės, nes oro uosto įrengimas yra išimtinis įvykis.

79 Ieškovės pabrėžia, kad oro uostų negali įrengti privatūs ūkio subjektai. Europos Sąjungoje nebuvo nė vieno atvejo, kai privatūs investuotojai būtų patys finansavę oro uosto statybas ar jo esminį išplėtimą. Be to, nėra nė vieno sprendimo, kuriame Komisija būtų nusprendusi, kad įvykdytas privataus investuotojo kriterijus. Atvirkščiai, 2004 m. vasario 12 d. Sprendime 2004/393/EB dėl naudos, kurią Valonijos regionas ir *Brussels South Charleroi Airport* oro uosto valdytojas suteikė skrydžių bendrovei *Ryanair* jai įsteigiant padalinį Šarlerua (OL L 137, p. 1), Komisija pripažino, kad Europoje nėra nė vieno atvejo, kai privatus oro uostas būtų nuo nulio sukurtas be valstybės lėšų. Taigi, ieškovių teigimu, oro uostų infrastruktūros įrengimas priklauso veiklos rūšims, kurias visuomet vykdė viešosios įstaigos ir kurias jos neišvengiamai privalo vykdyti. Todėl neįmanoma, kad toks įrengimas būtų ekonominio pobūdžio, nes nėra atitinkamos rinkos.

80 Šiuo klausimu pirmiausia dėl teiginio ginčijamo sprendimo 169 konstatuojamojoje dalyje, kad privatūs investuotojai rodė didelį susidomėjimą investuoti į oro uostus, ieškovės pažymi, jog Komisija nepasako nei ar toks susidomėjimas buvo susijęs su regioniniais, ar su didelės oro uostais, nei ar kalbama apie investicijas į jau veikiančius, ar į dar nepastatytus oro uostus. Be to, ji nepateikė nė vieno pavyzdžio savo teiginiams paremti. Ji taip pat nedaro jokio skirtumo pagal tai, ar kalbama apie investicijas į oro uostą kaip visumą, ar tik į pačią transporto infrastruktūrą, tačiau, ieškovių nuomone, tik pastarasis atvejis gali būti lyginamas su šia byla.

81 Antra, ieškovės tvirtina, kad Komisija nepateikė nė vieno įrodymo savo teiginiui ginčijamo sprendimo 170 konstatuojamojoje dalyje paremti, pagal kurį pasikeitė valdžios institucijų požiūris į privačių investuotojų dalyvavimą oro uostuose.

82 Trečia, pasiremdamos Sprendimu 2004/393 ir 2001 m. atliktu universitetiniu tyrimu „Competition between Airports and the application of State aid rules“ [Konkurencija tarp oro uostų ir valstybės pagalbos taisyklių taikymas] (toliau – 2001 m. tyrimas), ieškovės ginčija Komisijos teiginį, kad daugiausia oro uostai statomi iš privačių lėšų. Jų tvirtinimu, šis teiginys neteisingas, net jeigu būtų atsižvelgta vien į situaciją Vokietijoje. Pirmiausia privatūs partneriai neturi kontrolinių dalių oro uostuose, įskaitant siūlančius tarptautinius maršrutus. Be to, nors kai kurie oro uostai iš dalies privatizuoti, privatūs investuotojai nedalyvavo jų statybose. Galiausiai, daugelį kartų žlugo bandymai privačiai eksploatuoti regioninius oro uostus. Taigi Vokietijoje faktiškai neįmanoma pastatyti regioninį oro uostą privačiomis lėšomis be viešųjų institucijų paramos.

83 Ketvirta, jos ginčija Komisijos pateiktų privačiomis lėšomis pastatytų oro uosto infrastruktūrų pavyzdžių, t. y. Suidad Realio (Ispanija) oro uosto, *Heathrow* (Jungtinė Karalystė) oro uosto 5 terminalo, Vienos (Austrija) ir Frankfurto prie Maino (Vokietija) oro uostų, tinkamumą.

84 Ieškovės teigia, kad nėra reikšminga 2005 m. gairėse ir ginčijamame sprendime esanti nuoroda į 2000 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Aéroports de Paris prieš Komisiją* (T-128/98, Rink. p. II-3929), kuris buvo patvirtintas 2002 m. spalio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Aéroports de Paris prieš Komisiją*, C-82/01 P, Rink. p. I-9297, toliau – ADP teismų praktika arba teismų sprendimai ADP). Pirmiausia šie sprendimai susiję ne su oro uosto infrastruktūrų įrengimu, o su jų eksploatavimu. Be to, juose nebuvo aiškinama įmonės sąvoka, kaip ji suprantama pagal EB 87 straipsnį, o nagrinėtas piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal EB 82 straipsnį. Galiausiai, šiuose sprendimuose buvo kalbama apie didelio tarptautinio oro uosto veiklą, kuri skiriasi nuo regioninių oro uostų, kaip antai Leipcigo-Halės, veiklos.

85 ADV pritaria ieškovių teiginiams. Pirmiausia ji tvirtina, kad oro uosto infrastruktūros statybos nėra ekonominė veikla. Antra, ADV teigia, kad valstybės valdžios užduočių vykdymo finansuojant infrastruktūrą atskyrimas nuo ekonominės veiklos eksploatuojant šią infrastruktūrą neprieštarauja ADP teismų praktikai. Trečia, ADV pažymi, kad toks funkcinis atskyrimas pripažintas teismų ir Komisijos sprendimų praktikoje. Ketvirta, ADV mano, jog turi būti palikta galimybė viešosiomis lėšomis finansuoti bendrojo intereso projektus.

86 Komisija ginčija ieškovių ir įstojusios į bylą šalies argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

87 Primintina, jog priemonės kvalifikavimas kaip pagalbos, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, reikalauja, kad būtų įvykdytos visos šioje nuostatoje numatytos sąlygos. Pirma, turi būti valstybės įsikišimas arba naudojami valstybiniai ištekliai. Antra, šis įsikišimas turi galėti paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Trečia, jis turi suteikti naudos subjektui, kurio naudai jo imamasi, palaikydamas tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą. Ketvirta, jis turi iškraipyti ar galėti iškraipyti konkurenciją (žr. 2006 m. vasario 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Le Levant 001 ir kt. prieš Komisiją*, T-34/02, Rink. p. II-267, 110 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

88 Dėl įmonės sąvokos reikia pabrėžti, kad konkurencijos teisėje ji apima bet kokį ūkinę veiklą vykdantį vienetą, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdo (žr. 2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, Rink. p. I-289, 107 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką; taip pat žr. 2006 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *FENIN prieš Komisiją*, C-205/03 P, Rink. p. I-6295, 25 punktą ir 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, Rink. p. I-4863, 21 punktą).

89 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką ekonominę veiklą sudaro bet kokia veikla, kai konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos (žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.* 108 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką; taip pat žr. 88 punkte minėto Sprendimo *FENIN prieš Komisiją* 25 punktą ir 88 punkte minėto Sprendimo *MOTOE* 22 punktą).

90 Taip pat primintina, kad tokia valstybės pagalbos sąvoka, kokia apibrėžta Sutartyje, yra teisinė sąvoka ir turi būti aiškinama vadovaujantis objektyviais elementais. Dėl šios priežasties Sąjungos teismas iš esmės ir atsižvelgdamas tiek į jam pateiktas konkrečias ginčo aplinkybes, tiek į Komisijos padarytus techninius ar sudėtingus vertinimus, privalo vykdyti visapusišką kontrolę, siekdamas atsakyti į klausimą, ar priemonė

patenka į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Iš to darytina išvada, kad teismas turi patikrinti, ar Komisijos nurodyti faktai teisingi materialiniu požiūriu ir ar jie gali įrodyti, kad tenkinamos visos sąlygos, pagal kurias priemonę galima kvalifikuoti kaip „pagalbą“, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį. Kadangi šioje byloje kalbama apie sudėtingą ekonominį vertinimą, taip pat reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką teisminė kontrolė dėl Komisijos akto, kuriai reikalingas toks vertinimas, turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar teisingos faktinės aplinkybės, kuriomis buvo remiamasi priimant užginčytą sprendimą, ir ar nėra akivaizdžios šių faktų vertinimo klaidos arba piktnaudžiavimo įgaliojimais (2008 m. liepos 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Chronopost prieš UFEX ir kt.*, C-341/06 P ir C-342/06 P, Rink. p. I-4777, 141–143 punktai).

91 Pagaliau, kadangi valstybės pagalbos sąvoka turi atitikti objektyvią situaciją, kurią reikia vertinti pagal Komisijos sprendimo priėmimo datą, vykdant minėtą teisminę kontrolę turi būti atsižvelgiama tik į iki šios datos padarytus vertinimus (90 punkte minėto Sprendimo *Chronopost prieš UFEX ir kt.* 144 punktas).

92 Vadovaujantis būtent šiais principais reikia išnagrinėti šį ieškinio pagrindą, kuriame ieškovės iš esmės tvirtina, kad Komisija neteisingai nusprendė, jog kapitalo įnašas sudarė valstybės pagalbą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, nes, kiek tai susiję su regioninės oro uostų infrastruktūros plėtra, oro uostai nėra įmonės, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nes ši veikla nėra ekonominė veikla.

93 Šiuo klausimu pažymėtina, kad eksploatuodama Leipcigo-Halės oro uostą FLH vykdo ekonominę veiklą. Iš nusistovėjusios teismų praktikos išplaukia, kad oro uostų infrastruktūros valdymas sudaro ekonominę veiklą (žr. 77 punkte minėto Sprendimo *Ryanair prieš Komisiją* 88 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Tą nagrinėjamu

atveju patvirtina aplinkybė, jog FLH oro uosto paslaugas siūlo už atlygį, kurį, be kita ko, sudaro oro uosto mokesčiai, o šie mokesčiai laikytini atlyginimu už oro uosto koncesijos turėtojo paslaugas (šiuo klausimu žr. 77 punkte minėto Sprendimo *Ryanair prieš Komisiją* 90 punktą). Aplinkybė, kad FLH valdo regioninį, o ne tarptautinį oro uostą, negali sukelti abejonių dėl ekonominio jos veiklos pobūdžio, nes šią veiklą sudaro paslaugų pasiūla už atlygį regioninių oro uosto paslaugų rinkoje. Be to, tokios rinkos egzistavimą nagrinėjamu atveju patvirtina aplinkybė, kad dėl DHL Europos logistikos centro įkūrimo Leipcigo-Halės oro uostas konkuravo su kitais regioniniais oro uostais, visų pirma su Vatry (Prancūzija) oro uostu, kaip tai, be kita ko, matyti iš ginčijamo sprendimo 8 konstatuojamosios dalies. Be to, byloje, kurioje buvo priimtas 77 punkte minėtas Sprendimas *Ryanair prieš Komisiją*, nagrinėtas oro uostas taip pat buvo regioninis oro uostas. Atsižvelgiant į šio sprendimo 89 punkte nurodytą teismų praktiką, visi šie elementai leidžia kvalifikuoti FLH vykdomą Leipcigo-Halės eksploatavimo veiklą kaip ekonominę veiklą.

94 Taip pat konstatuotina, kad pietinio tako eksploatavimas sudaro FLH ekonominės veiklos dalį. Kaip išplaukia iš ginčijamo sprendimo 177 konstatuojamosios dalies, pietinis takas – tai infrastruktūra, kurią FLH eksploatuos komerciniais tikslais, nes nesuteiks galimybės naudotis šiuo taku nemokamai, užtikrinant bendrąjį interesą, o kaip atlyginimą už jo naudojimą reikalaus mokesčio. Šiuo klausimu pažymėtina, kad oro uosto mokesčiai sudaro pagrindinį naujo pietinio tako finansavimo šaltinį, kaip tą pažymėjo Komisija ginčijamo sprendimo 15 konstatuojamojoje dalyje. Taigi šio tako statybos ir plėtra leis FLH padidinti savo pajėgumus ir savo ekonominę veiklą, eksploatuojant Leipcigo-Halės oro uostą.

95 Taip pat pasakytina, jog reikia atsižvelgti į tai, kad vertinant ekonominį FLH veiklos pobūdį, kiek tai susiję su pietinio tako plėtros finansavimu iš viešųjų lėšų, veiksmų statant ar plečiant tam tikrą infrastruktūrą, nagrinėjamu atveju – pietinį taką, nereikia

atskirti nuo vėlesnio naudojimo, ir kad ekonominis ar neekonominis vėlesnio pastatytos infrastruktūros naudojimo pobūdis neišvengiamai lemia ir plėtros veiksmų pobūdį (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 88 punkte minėto Sprendimo *FENIN prieš Komisiją* 26 punktą).

96 Kilimo ir tūpimo takai sudaro esminius ekonominės oro uosto valdytojo veiklos elementus. Pavyzdžiui, kilimo ir tūpimo takų statybos leidžia oro uostui vykdyti savo pagrindinę ūkinę veiklą arba, kai statomas papildomas arba plečiamas jau veikiantis takas, ją plėsti.

97 Taigi ieškovės neteisingai tvirtina, kad vienos veiklos ekonominis pobūdis leidžia daryti išvadą apie kitos veiklos ekonominį pobūdį, tik jeigu šios veiklos negali būti atskiros ar skirtingos ir jeigu jas vykdo tas pats ūkinis vienetas, o Komisija turi įrodyti, kad šie du kriterijai tenkinami. Be to, šie argumentai negali būti tiesiogiai pagrįsti teismų praktika.

98 Iš tiesų ne visa oro uosto valdytojo veikla būtinai yra ekonominio pobūdžio. Veikla, kuri patenka į viešosios valdžios prerogatyvų vykdymą, nėra ekonominė veikla, pateisinanti Sutarties konkurencijos nuostatų taikymą (žr. 88 punkte minėto Sprendimo *MOTOE* 24 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Todėl tam tikros veiklos kvalifikavimas kaip priklausančios viešosios valdžios prerogatyvoms ar ekonominei veiklai turi būti vykdomas atskirai dėl kiekvienos konkretaus vieneto vykdomos veiklos rūšies (88 punkte minėto Sprendimo *MOTOE* 25 punktas).

99 Vis dėlto nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į tai, kad pagal savo pobūdį ir dalyką pietinio tako statybos ir plėtra savaime nepriklauso viešosios valdžios prerogatyvai, o to ieškovės tiesiogiai ir neteigia, siekdama įvertinti ekonominį FLH veiklos pobūdį, Komisija, nepadarydama klaidos, neatskyrė pietinio tako statybų ir plėtros nuo jo eksploatavimo. Dėl teiginio, pagal kurį ginčijamo sprendimo 178 konstatuojamojoje dalyje Komisija pripažino būtinybę atskirti įvairias eksploatuotojo veiklos rūšis, pasakytina, jog jis atmestinas, nes šioje konstatuojamojoje dalyje apsiribojo tuo, kad iš esmės priminė iš šio 98 punkte nurodytos teismų praktikos išplaukiančius principus.

100 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad eksploatuodama pietinį taką FLH vykdo ekonominę veiklą, nuo kurios negalima atskirti šio tako statybų veiklos. Todėl argumentas, kad oro uosto infrastruktūros plėtra nesudaro ekonominės veiklos, nes šios veiklos ekonominio pobūdžio negalima nagrinėti atskirai nuo infrastruktūros eksploatavimo pobūdžio, yra atmestinas.

101 Nė vienas ieškovių pateiktų argumentų negali paneigti tokių išvadų.

102 Atmestinas argumentas, kad pietinio tako statybos ar plėtra priklauso regioninės, ekonominės ar transporto politikos sritims. Iš nusistovėjusios teismų praktikos išplaukia, viena vertus, kad EB 87 straipsnio 1 dalyje valstybės įsikišimas nėra skirstomas pagal savo priežastis ar tikslus, o apibrėžiamas pagal savo poveikį (1974 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 27 punktas ir 1996 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-241/94, Rink. p. I-4551, 20 punktas; 2006 m. rugsėjo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Italija ir Wam prieš Komisiją*, T-304/04 ir T-316/04, neskelbiamas Rinkinyje, 63 punktas), ir, kita vertus, kad viešosios valdžios institucijų kapitalo įnašas turi būti

vertinamas pagal privataus investuotojo kriterijų, neatsižvelgiant į jokius socialinio pobūdžio arba regioninės ar sektorinės politikos kriterijus (žr. 2008 m. rugsėjo 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kahla/Thüringen Porzellan prieš Komisiją*, T-20/03, Rink. p. II-2305, 242 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Be to, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 258–263 konstatuojamųjų dalių, aplinkybė, kad pietinio tako statybos ir eksploatavimas atitiko bendrąjį interesą ir, be kita ko, regioninės plėtros tikslą, buvo pripažinta Komisijos ir sudarė vieną kriterijų, į kuriuos ji atsižvelgė vertindama pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka.

103 Reikia pažymėti, kad, kaip išplaukia iš 1994 m. komunikato 12 punkto, praeityje Komisija iš tiesų laikėsi nuomonės, jog infrastruktūros projektų įgyvendinimas yra viena bendros ekonominės politikos priemonių, kurių ji negali kontroliuoti pagal EB sutartyje numatytas valstybės pagalbos taisykles.

104 Tačiau reikia priminti, jog, viena vertus, klausimas, ar tam tikra pagalba yra valstybės pagalba, kaip nustatyta EB sutartyje, turi būti sprendžiamas remiantis objektyvia informacija, kuri vertinama tą dieną, kurią Komisija priima sprendimą (šiuo klausimu žr. 2006 m. birželio 22 d. Sprendimo *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją*, C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479, 137 punktas ir 90 punkte minėto Sprendimo *Chronopost prieš UFEX ir kt.* 95 punktą), ir, kita vertus, kad nors Komisija privalo laikytis savo pačios nustatytų rekomendacijų ir priimtų pranešimų valstybės pagalbos srityje, ji jų yra saistoma tik tiek, kiek jų tekstas atitinka teisingą EB sutarties normų taikymą, ir šie tekstai negali būti aiškinami taip, kad būtų susiaurinta EB 87 ir 88 straipsnių taikymo sritis ar pažeidžiami juose nustatyti tikslai (žr. 2008 m. rugsėjo 11 d. Teisingumo Teismo Sprendimo *Vokietija ir kt. prieš Kronofrance*, C-75/05 P ir C-80/05 P, Rink. p. I-6619, 65 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

105 Oro uostų sektoriuje yra įvykę ginčijamo sprendimo 169–171 konstatuojamosiose dalyse aptartų pokyčių, visų pirma susijusių su šio sektoriaus struktūra ir ekonomine bei konkurencijos situacija. Be to, priėmus ADP teismų sprendimus nuo 2000 m.

pripažinta, jog oro uostų valdytojai iš principo vykdo ekonominę veiklą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, kuri patenka į valstybės pagalbą reglamentuojančių nuostatų taikymo sritį, ir tai buvo patvirtinta šio sprendimo 77 punkte minėtame Sprendime *Ryanair prieš Komisiją* (88 punktas).

106 Todėl pagal šio sprendimo 104 punkte nurodytą teismų praktiką, priimdama ginčijamą sprendimą, Komisija privalėjo atsižvelgti į šiuos pokyčius ir į šį išaiškinimą bei į jų įtaką EB 87 straipsnio 1 dalies taikymui oro uostų valdymo veiklos vykdymui reikalingų infrastruktūrų finansavimui, net jeigu dėl to reikėjo netaikyti 1994 m. komunikato 12 punkto. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus pasakytina, kad Komisija nepadarydama klaidos ginčijamo sprendimo 174 konstatuojamojoje dalyje nusprendė, jog nuo 2000 m. galimybė taikyti valstybės pagalbą reglamentuojančias nuostatas oro uostams negali būti atmesta *a priori*.

107 Šiame kontekste reikia pridurti, kad turint omenyje, jog oro uostą eksploatuojantis subjektas vykdo ne vien teritorijų planavimo ar transporto politikos užduotis, bet ir, kaip minėta, – ekonominę veiklą, išlaidas savo ekonominės veiklos pagrindą sudarantiems statiniams jis turėtų padengti nuosavomis lėšomis. Šiomis aplinkybėmis atmestinas argumentas, kad sąnaudas viešajai infrastruktūrai turėtų padengti visuomenė. Be to, aplinkybė, kad infrastruktūros finansavimui reikalingos valstybės lėšos, savaime nėra reikšminga. Tik jeigu tiesiogiai ar netiesiogiai valstybės įmonei suteiktas kapitalas buvo duotas tokiomis aplinkybėmis, kurios atitinka normalias rinkos sąlygas, šis viešosios valdžios įsikišimas gali nebūti kvalifikuotas kaip valstybės pagalba.

108 Taip pat reikia atmesti ieškovių argumentus dėl tariamo oro uostų infrastruktūrų statybų ir eksploatavimo veiklos neatskirtinumo.

109 Pirmiausia, kiek tai susiję su dublike ieškovių suformuluotais teiginiais, pagal kuriuos skirstymas tarp infrastruktūros statybų, eksploatavimo ir naudojimo sudaro pagrindinį Komisijos praktikos principą, įskaitant praktiką kitose nei oro uostai srityse, kurio taikymo kriterijus įvykdytas nagrinėjamu atveju, konstatuotina, kad jie atmestini, nes šio tariamo pagrindinio principo, kaip jį aprašė ieškovės (žr. šio sprendimo 78 punktą), taikymo kriterijus nagrinėjamu atveju nėra reikšmingas. Kaip pabrėžia Komisija, aplinkybė, kad visiems potencialiems naudotojams bus suteikta lygiateisė ir nediskriminacinė galimybė naudotis tam tikra infrastruktūra, gali būti kriterijus, leidžiantis atmesti pagalbos atitinkamos infrastruktūros naudotojams egzistavimo galimybę. Tačiau ši aplinkybė neleidžia nustatyti, ar, kaip yra nagrinėjamu atveju, šios infrastruktūros finansavimas valstybės lėšomis yra pagalba ją eksploatuojančiam subjektui. Be to, nesant reikalo pasisakyti dėl tariamai susiformavusios praktikos, reikia pasakyti, kad ji bet kuriuo atveju negali sukelti abejonių dėl šio sprendimo 100 punkte suformuluoto teiginio, jog FLH vykdo ekonominę veiklą, nuo kurios negalima atskirti aptariamo tako statybų veiklos. Kadangi valstybės pagalbos sąvoka yra teisinio pobūdžio ir turi būti aiškinama remiantis objektyviais kriterijais (šiuo klausimu žr. 90 punkte minėto sprendimo *Chronopost prieš UFEX ir kt.* 141 punktą), ji negali priklausyti nuo subjektyvaus Komisijos vertinimo ir turi būti apibrėžiama neatsižvelgiant į ankstesnę šios institucijos praktiką.

110 Antra, dėl konkrečių ieškovių pateiktų pavyzdžių, kaip antai kavinės muziejuje arba restorano automagistralėje eksploatavimas, pasakytina, kad jie neleidžia manyti, jog reikia atskirai nagrinėti, viena vertus, eksploatavimo ir, kita vertus, statybų veiklą. Šiuose pavyzdžiuose nedaromas skirtumas tarp pagrindinės ir šalutinės veiklos. Pagrindinę muziejaus veiklą sudaro ne kavinės, o automagistralės valdytojo – ne automagistralės restorano eksploatavimas. Tūpimo tako statybų tikslas savo ruožtu yra susijęs su pagrindine oro uosto ekonomine veikla, t. y. oro uosto paslaugų teikimu.

111 Trečia, dėl argumento, kad statybos ir eksploatavimas susiję su skirtingais subjektais ir sektoriais, pasakytina, jog jis neturi įtakos būtinybei dėl tarp abiejų veiklos rūšių egzistuojančio sąryšio išnagrinėti veiklos, kuria ruošiamasi imtis ekonominės veiklos, pobūdį kartu su pastarosios veiklos pobūdžiu, nes tako statybos ir plėtra sudaro išankstinę jo eksploatavimo sąlygą. Kaip bebūtų, konkrečiu kapitalo įnašo atveju nagrinėjami tie patys subjektai, nes būtent MF ir FLH (pastarajai priklausant pirmajai) gavo šį pietinio tako statyboms skirtą įnašą ir būtent jos šį taką eksploatuos.

112 Ketvirta, dėl argumento, kad Komisija nepateikė jokių oro uosto infrastruktūros statybų ir jos eksploatavimo veiklos neatskirtinumo įrodymų, pažymėtina, jog Komisija negali būti įpareigojama įrodyti visų įmonės veiklos segmentų ekonominį pobūdį, jeigu jie neturi viešosios valdžios prerogatyvų pobūdžio ir jeigu jie priklauso bendrai įmonės ekonominei veiklai bei yra susiję tarpusavyje. Tokiu atveju Komisija gali paprasčiausiai išdėstyti motyvus, dėl kurių nusprendė, jog įmonė vykdo ekonominę veiklą, ir parodyti priežastis, dėl kurių ji nusprendė, jog atitinkami veiklos segmentai priklauso šiai veiklai.

113 Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad atsižvelgdama į ginčijamo sprendimo 169–171 konstatuojamosiose dalyse paminėtus pokyčius, ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad oro uostų statybos ir eksploatavimas negali būti toliau laikomi viešojo pobūdžio užduotimi, kuriai iš principo netaikoma valstybės pagalbos kontrolė. Taip pat konstatuotina, kad iš ginčijamo sprendimo 177 konstatuojamosios dalies matyti, jog Komisija kvalifikavo FLH kaip įmonę, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, pasirėmusi aplinkybe, kad nagrinėjamą infrastruktūrą FLH valdo komercinėms reikmėms ir čia kalbama apie komercinėms reikmėms panaudojamą infrastruktūrą. Šiomis aplinkybėmis pasakytina, kad Komisija pateikė pakankamai elementų, galinčių pagrįsti ryšį tarp pietinio tako

statybų ir eksploatavimo, kiek tai susiję su kapitalo įnašo kvalifikavimu kaip valstybės pagalbos.

114 Kiek tai susiję su argumentais, kad oro uostai nėra statomi privačių ūkio subjektų ir kad pietinio tako statybos negali sudaryti ekonominės veiklos, nes dėl trūkstamo pelningumo privatus investuotojas nesiimtų šios veiklos, reikia priminti, kad, kaip matyti iš to, kas pasakyta, pietinio tako plėtra – tai veikla, kuri tiesiogiai susijusi su ekonominę veiklą sudarančiu oro uosto infrastruktūros valdymu.

115 Be to, tai, kad tam tikros veiklos nesiimtų privatūs ūkio subjektai arba kad ji nėra pelninga, nėra reikšmingas kriterijus kvalifikuojant tokią veiklą kaip ekonominę veiklą. Tokiam kvalifikavimui teismų praktikoje (žr. šio sprendimo 89 punktą) nėra tiesiogiai reikalaujama nei kad tam tikrą veiklą vykdytų privatūs ūkio subjektai, nei kad ji būtų pelninga. Tas pats taip pat pasakytina apie subjekto kvalifikavimą kaip įmonės (žr. šio sprendimo 88 punktą).

116 Taigi šie argumentai atmestini kaip nepagrįsti.

117 Kiek tai susiję su argumentais, kuriais siekiama sukelti abejonių dėl ADP teismų praktikos reikšmingumo, pirmiausia pažymėtina, kad įmonės ir ekonominės veiklos sąvokos identiškos visose konkurencijos teisės srityse, ar tai būtų įmonėms, ar valstybėms narėms skirtos nuostatos, nes visos šios nuostatos padeda pasiekti vienintelį, t. y. EB 3 straipsnio g punkte įvardytą tikslą, sukurti sistemą, užtikrinančią, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma. Taip šio sprendimo 88 punkte nurodyta teismų praktika susijusi su įmonės sąvoka konkurencijos teisėje, nedarant skirtumo pagal tai, ar kalbama apie įmonėms, ar apie valstybėms narėms skirtas nuostatas. Be to, kaip pabrėžė Komisija, valstybės pagalbos kontekste pats Teisingumo Teismas yra

daręs nuorodą į kartelių kontekste taikytą įmonės sąvoką (šiuo klausimu žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze* ir kt. 107 punktą). Todėl aplinkybė, kad ADP teismų praktika skirta EB 82, o ne EB 87 straipsnio taikymui, nėra reikšminga. Dėl tos pačios priežasties atmestini ieškovių argumentai, kuriais siekiama paneigti 88 punkte minėto Sprendimo *FENIN prieš Komisiją* reikšmingumą.

118 Taip pat pasakytina, kad nors ADP teismų praktika iš tiesų buvo susijusi su dideliu tarptautiniu oro uostu, ji vis dėlto buvo patvirtinta 77 punkte minėtu Sprendimu *Ryanair prieš Komisiją*, kuris buvo skirtas regioniniam oro uostui.

119 Galiausiai pažymėtina, kad nors aptariama teismų praktika nėra susijusi su infrastruktūros įrengimu, ši aplinkybė vis tiek neleidžia suabejoti čia padarytomis išvadomis, kurios pagrįstos oro uosto valdymo ir eksploatavimo veiklos neatskirtinumu nuo jo infrastruktūros statybų ar išplėtimo veiklos.

120 Iš visų išdėstytų argumentų išplaukia, kad Komisija teisingai nusprendė, jog kapitalo įnašas yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį.

121 Taigi visas pirmasis ieškinio pagrindas atmestinas.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad FLH negali būti valstybės pagalbos gavėja

Šalių argumentai

122 Ieškovės teigia, kad FLH negali būti valstybės pagalbos gavėja, nes tai yra vienintelį tikslą turintį bendrovė („single purpose vehicle“, toliau – SPV). Jos tvirtina, kad nors FLH – tai privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, kuris skiriasi nuo jos dalis turinčių valstybės institucijų, vienintelį jos įkūrimo tikslą ir vienintelį jos veiklos tikslą sudaro valstybei priklausančių Leipcigo-Halės oro uosto infrastruktūrų valdymas ir eksploatavimas. Taigi FLH buvo įkurta vien šiam oro uostui valdyti ir šiam tikslui reikalingiems sandoriams vykdyti. Todėl, jų nuomone, ji laikytina SPV. Į Komisijos argumentą, kad FLH vykdo daugelį užduočių, ieškovės atsako, jog Komisija neatsižvelgia į aplinkybę, kad oro uosto infrastruktūros statybos turi būti vertinamos atskirai nuo oro uosto eksploatavimo.

123 Ieškovės pabrėžia, kad valstybės pagalbos srityje Komisija yra pripažinusi vien valstybinius dalininkus turinčios SPV, pavyzdžiui, fondų valdymo bendrovių, sukūrimą. Anot jų, šias SPV viešosios valdžios institucijos sukuria vieninteliam tikslui, kad jos būtų valdomos siekiant bendrojo intereso, ir tam joms suteikiamos reikiamos turtinės priemonės kapitalo forma. Taip jos nepriklausomai veikia trečiųjų asmenų, tačiau ne lėšas joms suteikiančių viešosios valdžios institucijų atžvilgiu. Nepaisant jų valdytino viešojo kapitalo suteikimo, šių bendrovių Komisija nėra kvalifikavusi kaip valstybės pagalbos gavėjų. Anot ieškovių, FLH ir šių bendrovių situacijos panašios, nes FLH privalo suteikti potencialiems naudotojams atvirą ir nediskriminacinę prieigą prie oro

uosto infrastruktūros. Jos pažymi, kad, kiek tai susiję su šia infrastruktūra, FLH neturi verslo įmonės savybių, nes ši infrastruktūra buvo jai suteikta ne laisvai naudotis, eksploatuoti savo akcininkų vardu ir pagal jų nurodymus.

124 Ieškovių teigimu, kadangi Saksonijos federalinė žemė ir kiti akcininkai nusprendė pavesti FLH išplėsti pietinį taką, jie turėjo jai suteikti tam reikalingus finansinius išteklius. Kaip dalininkė valstybė pagal Vokietijos teisę net privalo tai padaryti. Todėl valstybės kaip SPV savininkės suteiktas ir infrastruktūros įrengimui skirtas finansavimas nėra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį. Ieškovės mano, kad toks požiūris atitinka ADP teismų praktiką, kuri susijusi ne su infrastruktūros oro uosto bendrovėms suteikimu, o su oro uosto bendrovių veiksmais trečiųjų asmenų atžvilgiu. Jų nuomone, bet kuriuo atveju, net jeigu būtų laikoma, kad trečiųjų asmenų atžvilgiu oro uostas yra rinkos subjektas, tai nereiškia, jog bendrovė, kuriai pavestas infrastruktūros įrengimas, savo santykiuose su savininkais, nagrinėjamu atveju – su viešosios valdžios institucijomis, taip pat laikytina įmone.

125 Ieškovės priduria, kad samprotavimai dėl FLH kontrolės parodo Komisijos metodo klaidingumą. 100 % FLH akcijų valdo viešosios valdžios institucijos. Jeigu pastarosios būtų pačios pastačiusios ir valdžiusios oro uostą, infrastruktūros finansavimas būtų laikomas ne valstybės pagalba, o paprastu viešosios paslaugos finansavimu administracijos viduje. Anot ieškovių, tas pats pasakytina apie atvejus, kai viešosios valdžios institucijos patiki tokią paslaugą vien šiam tikslui įkurtam autonominiam juridiniam vienetui, nagrinėjamu atveju – FLH. Šiuo klausimu ieškovės remiasi 2001 m. spalio 5 d. Komisijos sprendimu C (2001) 2967 dėl valstybės pagalbos NN 86/2001 (Airija – *Aer Rianta*).

126 Galiausiai, ieškovės mano, kad nusprendusi esanti kompetentinga kontroliuoti priemones, kurių ėmėsi viešojo administravimo institucijos, Komisija viršijo jai suteiktą kompetenciją. Nesuteikus atitinkamos kompetencijos Sąjungai, administracijos

organizavimas, remiantis EB 5 straipsnio 1 ir 2 dalimis, toliau priklauso valstybių narių kompetencijai, taip pat kalbant apie Sąjungos teisės taikymą. Todėl valstybės narės gali laisvai nuspręsti, ar jų infrastruktūrą turi tiesiogiai valdyti viešosios valdžios institucija, ar tam tikslui įkurta įmonė. Anot ieškovių, jeigu tokia įmonė būtų laikoma valstybės pagalbos gavėja, tai reikštų, kad iš valstybių būtų atimta galimybė įkurti eksploatavimo bendroves. Taigi tai turėtų įtakos valstybių narių administracinei struktūrai, o tai nepatenka į Komisijos kompetenciją.

127 Komisija ginčija ieškovių argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

128 Dar kartą primintina, kad konkurencijos teisėje įmonės sąvoka apima bet kokį ūkinę veiklą vykdantį vienetą, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdo (žr. 88 punkte minėto Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.* 107 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad EB 87 straipsnio taikymo sritis apima visas privačias ar viešąsias įmones ir visas šių įmonių gamybos šakas, galiojant vienintelei EB 86 straipsnio 2 dalyje įtvirtintai išlygai (1994 m. kovo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Banco Exterior de España*, C-387/92, Rink. p. I-877, 11 punktas).

129 Taip pat pažymėtina, kad nuo valstybės atskiro teisinio subjektiškumo, kuris pagal nacionalinę teisę suteiktas ekonominę veiklą vykdančiam subjektui, egzistavimas neturi įtakos finansinių santykių tarp valstybės ir šio subjekto buvimui (šiuo klausimu žr. 1987 m. birželio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Italiją*, 118/85,

Rink. p. 2599, 10 ir 13 punktus), todėl ir šių subjektų galimybei gauti valstybės pagalbą, kaip ji suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį.

130 Todėl lygiai taip pat, kaip negalima pritarti tam, kad paprasčiausias nepriklausomų institucijų sukūrimas, kurioms pavedama skirstyti pagalbą, leistų apeiti valstybės pagalbos taisykles (2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 23 punktas), negalima toleruoti, kad dėl paprasčiausios aplinkybės, jog buvo įkurta SPV, ji galėtų išvengti šių taisyklių taikymo. Reikia patikrinti, ar toks subjektas vykdo ekonominę veiklą ir todėl gali būti kvalifikuotas kaip įmonė, ir tai, ar jam buvo perleistos valstybės lėšos (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 24 punktą).

131 Šį aiškinimą patvirtina Komisijos vertinimai investicinių priemonių ir fondų srityje, į kurią, be to, daro nuorodą pačios ieškovės. Kaip matyti iš Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos rizikos kapitalo investicijoms į mažąsias ir vidutines įmones skatinti (OL C 194, 2006, p. 2), Komisija neatmeta galimybės, kad fondas arba investicinė priemonė gali būti laikomi valstybės pagalbą gaunančia įmone. Atvirkščiai, šių gairių 3.2 punkto pirmoje pastraipoje ji teigia, kad būtina nustatyti, ar taip galėtų būti. To paties punkto penktoje pastraipoje Komisija teigia, jog apskritai ji linkusi manyti, kad investicinis fondas arba investicinė priemonė patys nėra pagalbos gavėjai, o greičiau tarpinė priemonė pagalbai investuotojams ir (arba) įmonėms, į kurias investuojama, pervesti. Vis dėlto ji neatmeta galimybės, kad, kaip tai matyti iš aptariamų gairių 3.2 punkto penktos pastraipos, taip galėtų būti tam tikrais atvejais, visų pirma tam tikromis sąlygomis, esant priemonių, apimančių tiesioginius pervedimus į investicines priemones arba esamą fondą, kurie turi daug bei įvairių investuotojų ir kurie turi nepriklausomos įmonės pobūdį.

132 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš pirmojo ieškinio pagrindo nagrinėjimo, FLH vykdo ekonominę veiklą ir todėl turi būti laikoma įmone, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, veikiančia oro uostų rinkoje. Be to, neginčijama, kad jai buvo skirtas valstybės finansavimas, kurį sudarė tiesiogiai FLH viešųjų subjektų suteiktas kapitalo įnašas. Tokiomis sąlygomis, nesant reikalo nagrinėti klausimo, ar FLH yra SPV, atsižvelgiant į šio sprendimo 130 punkte aprašytą principą, reikia atmesti argumentus, jog FLH negali būti laikoma naudos iš kapitalo įnašo gavėja, nes šiuo atveju kalbama apie SVP. Tas pats pasakytina apie argumentą, susijusį su aplinkybe, kad jeigu Vokietijos institucijos būtų pačios pastačiusios ir valdžiusios oro uostą, finansavimas nebūtų laikomas valstybės pagalba.

133 Dėl sprendimo C (2001) 2967, į kurį daro nuorodą ieškovės (žr. šio sprendimo 125 punktą), pasakytina, kad jis nepagrindžia jų argumentų. Šis sprendimas buvo, be kita ko, susijęs su oro uosto savininko pasikeitimu, kai oro uostą valstybė perleido valdytojui, o tai ten nagrinėtu atveju nesudarė valstybės pagalbos, nes Komisija nusprendė, jog EB 87 straipsnis netrukdo valstybėms narėms panaudoti valstybės išteklių įmonei įkurti ar turėti. Tačiau iš šio sprendimo negalima spręsti, kad valstybės lėšų suteikimas įmonei, kurią viešieji subjektai sukūrė oro uostui valdyti, vien dėl šios aplinkybės negali būti kvalifikuotas kaip valstybės pagalba.

134 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad ieškovės nepagrįstai tvirtina, jog FLH negali būti valstybės pagalbos gavėja. Dėl kaltinimo, kad nusprendusi turinti kompetenciją kontroliuoti viešosios administracijos priimtas priemones Komisija tariamai viršijo jai suteiktą kompetenciją, daroma nuoroda į septintojo ieškinio pagrindo pirmos dalies nagrinėjimą (žr. šio sprendimo 203–206 punktus).

135 Antrasis ieškinio pagrindas atmestinas su minėta išlyga.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad FLH negali būti vienu metu kvalifikuota kaip valstybės pagalbos davėja ir kaip jos gavėja

Šalių argumentai

136 Ieškovės teigia, kad ginčijamas sprendimas prieštaringas, nes FLH buvo pripažinta ir pagalbos gavėja, ir jos davėja. Anot jų, Komisija darė prielaidą, kad FLH, viena vertus, gavo kapitalo įnašą ir, kita vertus, vykdydama bendrąjį susitarimą, suteikė pagalba DHL. Tačiau šie du vaidmenys nesuderinami. Jų nuomone, Komisijos sprendimų priėmimo praktika rizikos kapitalo srityje parodo, kad tokie vaidmenys nedera tarpusavyje, nes pagalbos davėjas gali tik suteikti ar pervesti pagalbą kitai įmonei.

137 Ieškovės pabrėžia, kad jeigu Komisijos vertinimas, jog privatus investuotojas nebūtų suteikęs DHL neribotos garantijos, teisingas, tai parodo, jog FLH rinkoje neveikia kaip verslo įmonė. Taigi FLH galbūt galėtų suteikti pagalbą, tačiau ji negalėtų tuo pačiu metu būti ir pagalbos gavėja. Be to, prezumpcija, kad FLH suteikė pagalbą, parodo, jog ji nėra įmonė, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį. Įmonė nesuteikia pagalbos, nes pagalba pagal savo prigimtį yra negrąžinama subsidija, ir jokia įmonė nesuteikia nieko be atlygio.

138 Į Komisijos argumentą, kad ji atskirai analizavo kiekvieną iš nagrinėjamų priemonių, ieškovės atsako, jog aplinkybę, kad iš tikrųjų Komisija nepadarė reikiamo atskyrimo, lemia jos neteisinga išvada dėl ekonominio infrastruktūros statybų pobūdžio, kurią ji padarė remdamasi prielaida dėl ekonominio oro uosto eksploatavimo pobūdžio. Susiejus šias dvi veiklos rūšis, FLH dėl Komisijos veiksmų atsidūrė dvigubame

pagalbos davėjos ir pagalbos gavėjos vaidmenyje, nors logiškai tokia dviguba funkcija neįmanoma.

139 Komisija ginčija ieškovių argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

140 Pirmiausia reikia priminti, kad FLH gavo kapitalo įnašą, kuris, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 165–224 konstatuojamųjų dalių, buvo pripažintas valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį.

141 Taip pat pažymėtina, kad remiantis ginčijamo sprendimo 225–252 konstatuojamosiomis dalimis, DHL pasinaudojo Saksonijos federalinės žemės, MF ir FLH pagal bendrojo susitarimo 8 ir 9 skirsnius suteikta neribota garantija ir garantiniu raštu, kurie yra pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį. Visų pirma reikia pabrėžti, kad bendrąjį susitarimą sudarė FLH ir MF su DHL.

142 Taigi Komisija nusprendė, kad FLH gavo valstybės pagalbą, nagrinėjamu atveju – kapitalo įnašą, ir, be to, buvo viena iš įstaigų, kurios suteikė kitą valstybės pagalbą, t. y. pagal bendrąjį susitarimą suteiktas garantijas bei išduotą garantinį raštą.

143 Vis dėlto, kadangi nagrinėjama valstybės pagalba skyrėsi ir, be to, kiekviena jų buvo atskirai išnagrinėta ginčijamame sprendime, šiuo atveju negalima manyti, jog kvalifikavimas kaip pagalbos gavėjos ir kaip jos davėjos yra nesuderinamas, kaip teigia ieškovės. Kaip matyti iš šio sprendimo 128 punkte nurodytos teismų praktikos, viešoji įmonė gali būti valstybės pagalbos gavėja, jeigu tai yra aktyviai rinkoje veikianti įmonė. Tačiau niekas neprieštarauja tam, kad kalbant apie kitą priemonę ši įmonė taip pat gali suteikti pagalbą. Pavyzdžiui, valstybės pagalbą gali suteikti ne tik tiesiogiai valstybė, bet ir viešieji ar privatūs subjektai, kuriuos įsteigia ar paskiria valstybė siekdama šios pagalbos valdymo tikslų (šiuo klausimu žr. 130 punkte minėto 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 23 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Valstybė tikrai turi galimybę pasinaudoti dominuojančia įtaka viešosioms įmonėms ir prireikus nukreipti jų išteklius kitų įmonių naudai skirtoms priemonėms finansuoti (šiuo klausimu žr. 130 punkte minėto 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 38 punktą). Taigi ieškovės nepagrįstai teigia, kad įmonės, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnį, negali suteikti pagalbos ir kad FLH turėjo būti arba priskirta valstybei, arba laikoma įmone.

144 Reikia pridurti, kad priešingai nei teigia ieškovės, Komisijos sprendimų praktika rizikos kapitalo srityje nepatvirtina pagalbos gavėjo ir davėjo vaidmenų nesuderinamumo. Nė vienas šios praktikos aspektas neleidžia daryti prielaidos, jog Komisija besąlygiškai atmetė galimybę, kad tam tikros valstybės pagalbą sudarančios priemonės adresatas tuo pačiu metu galėtų pats inicijuoti kitą priemonę, kuri taip pat sudaro valstybės pagalbą. Iš ieškovių nurodytų sprendimų bei iš gairių dėl valstybės pagalbos rizikos kapitalo investicijoms į mažąsias ir vidutines įmones skatinti iš esmės išplaukia, kad Komisija kiekvienu atveju ir atsižvelgdama į konkrečius kiekvienos numatomos priemonės požymius tikrina, ar investuotojų lygmeniu, fondų lygmeniu ir bendrovių, į kurias investuojama, lygmeniu gali būti konstatuota valstybės pagalba. Be to, 2007 m. gegužės 29 d. Sprendime C (2007) 2329 dėl valstybės pagalbos N 732/2006 (Nyderlandai — *BioGeneration Venture Fund* rizikos kapitalo schema) Komisija

laikėsi nuomonės, kad negalima atmesti galimybės, jog valstybės pagalba egzistuoja fondų ir bendrovių, į kurias investuojama, lygmeniu.

145 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus ir į aplinkybę, kad nagrinėjamos pagalbos priemonės skiriasi viena nuo kitos, reikia manyti nesant kliūčių tam, kad FLH, viena vertus, kaip viešoji įstaiga, galėtų būti įgyvendinant bendrąjį susitarimą ir per garantinį raštą DHL gautos pagalbos davėja ir, kita vertus, kaip oro uostų rinkoje veikianti įmonė, – būti valstybės pagalbos, šiuo atveju – kapitalo įnašo, gavėja. Išnagrinėjus pirmąjį ir antrąjį ieškinio pagrindą matyti, kad Komisija teisingai nusprendė, jog, viena vertus, FLH vykdo ekonominę veiklą ir yra įmonė, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, ir, kita vertus, ji gavo valstybės pagalbą, kurią sudaro kapitalo įnašas. Taip pat niekas negali sukelti abejonių nei dėl aplinkybės, kad būdama bendrojo susitarimo šalis FLH turi būti laikoma su šiuo susitarimu susijusios pagalbos davėja, nei dėl ginčijamo sprendimo 227 konstatuojamojoje dalyje išdėstyto Komisijos vertinimo, kad bendrasis susitarimas ir garantinis raštas buvo finansuojami valstybės lėšomis ir sprendimą suteikti šiuos valstybės išteklius priėmė viešosios valdžios institucijos. Be to, šioje byloje ieškovės to ir neginčija.

146 Iš to išplaukia, kad priešingai nei teigia ieškovės, ginčijamas sprendimas nėra prieštaringas, kiek FLH jame vienu metu kvalifikuojama ir kaip pagalbos gavėja, ir kaip jos gavėja. Dėl to taip pat atmestinas argumentas, kad Komisijai padarius prielaidą, jog privatus investuotojas nebūtų suteikęs garantijos DHL, FLH negali būti laikoma rinkoje veikiančia verslo įmone ir todėl negali būti pagalbos gavėja.

147 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su negaliojimo atgaline data, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir lygybės principų pažeidimu

Šalių argumentai

148 Ieškovės teigia, kad 2005 m. gairių taikymas pažeidžia negaliojimo atgaline data, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir lygybės principus.

149 Dėl negaliojimo atgaline data principo pažeidimo ieškovės teigia, kad, priešingai savo teiginiams, nagrinėjamu atveju Komisija taikė 2005 m. gaires. Anot jų, tai matyti iš ginčijamo sprendimo konstatuojamosios dalies bei iš šio sprendimo prieštaringumo, kiek tai susiję su nuorodomis į 2005 m. gaires (30, 174, 176 ir 195 konstatuojamosios dalys).

150 Ieškovės taip pat tvirtina, jog 2005 m. gairės negalėjo būti taikomos, nes kapitalo įnašo vertinimui reikšminga data yra prieš šių gairių įsigaliojimą. Ieškovių pastebėjimu, gairėse numatyta, kad jos taikomos po jų paskelbimo 2005 m. gruodžio 9 d. suteiktai pagalbai ir taip tiesiogiai atmetama jų taikymo atgaline data galimybė. Nagrinėjamu atveju MF akcininkai nusprendė skirti FLH kapitalo įnašą po 2004 m. lapkričio 4 d. savo stebėtojų tarybos sprendimo. Taigi šis įnašas FLH buvo suteiktas iki įsigaliojant 2005 m. gairėms, kai dar galiojo vien 1994 m. komunikatas. Todėl pritaikius kapitalo įnašui 2005 m. gaires, Komisija pažeidė negaliojimo atgaline data principą.

151 Ieškovės priduria, kad remiantis teismų praktika naujas reglamentavimas, apie kurį valstybė narė žinojo jo projekto stadijoje, negali būti taikomas atgaline data. Todėl 2005 m. gairės, kuriomis praėjus metams po kapitalo įnašo suteikimo buvo pakeisti kriterijai, leidžiantys įvertinti, ar kapitalo įnašas sudaro valstybės pagalbą, ir kurios buvo pateiktos valstybėms narėms tik praėjus keliems mėnesiams po šio įnašo, juo labiau negali būti taikomos atgaline data.

152 Dėl teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų ieškovės tvirtina, kad priimant sprendimą dėl pietinio tako 2004 m. lapkričio 4 d. nebuvo galima numatyti, jog Komisija pakeis savo vertinimą pagal valstybės pagalbą reglamentuojančias nuostatas, kiek tai susiję su regioninių oro uostų finansavimu. Požiūris, kad toks finansavimas galėtų sudaryti valstybės pagalbą, susiformavo tik 2005 m., t. y. jau suteikus kapitalo įnašą. Ieškovių teigimu, iki 2005 m. gairių priėmimo šiuo klausimu nebuvo jokios nusistovėjusios Komisijos praktikos ir vyravo didelis netikrumas teisiniu požiūriu. Net jei tokia praktika būtų egzistavusi, Vokietijos institucijos arba ieškovės nebūtų galėjusios apie ją žinoti, nes atitinkami sprendimai, viena vertus, būtų buvę paskelbti vien Komisijos interneto svetainėje, o ne *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, ir, kita vertus, nebūtų buvę paskelbti vokiečių kalba ir todėl nebūtų buvę suprantami ieškovėms. Šiomis aplinkybėmis ieškovės mano, kad EB 87 straipsnio 1 dalies aiškinimo pasikeitimo nebuvo galima numatyti.

153 Ieškovės taip pat pabrėžia, kad tokios raidos nebuvo galima išvesti iš Komisijos sprendimų praktikos, teismų praktikos ar 2001 m. tyrimo. Šiuo klausimu jos visų pirma akcentuoja tai, kad jeigu ADP teismų praktika buvo siekiama išplėsti valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių visoms oro uostų sektoriuje priimtoms priemonėms, susiformavus šiai praktikai teisiniam saugumui užtikrinti Komisija privalėjo panaikinti arba pakeisti 1994 m. komunikatą. Tačiau taip neįvyko ir todėl iki buvo priimtas ginčijamas sprendimas teismų praktikos nebuvo galima aiškinti taip, kad regioninės infrastruktūros statyboms taikomos pagalbą reglamentuojančios taisyklės, ir ją reikėjo suprasti taip, kad 1994 m. komunikatas toliau taikomas. Dėl Komisijos nurodytos aplinkybės, kad apie regioninių oro uostų statybų ar plėtros priemones (valstybės

pagalba N 644i/2002) Vokietijos institucijos pranešė iki 2005 m. gairių priėmimo, ieškovės atsako, jog valstybės narės reguliariai praneša apie priemones dėl teisinio saugumo priežasčių, net jeigu mano, kad priemonė nėra valstybės pagalba. Taigi, anot jų, iš šio pranešimo negalima daryti išvados, kad iki prisiimdamos įsipareigojimus dėl pietinio tako finansavimo Vokietijos institucijos darė prielaidą, jog ši priemonė galėtų sudaryti valstybės pagalbą.

154 Galiausiai ieškovės teigia, kad 2005 m. gairėse detaliai sureglamentavus jų taikymą laiko atžvilgiu pritaikiusi jas ankstesnei datai, nei jos įsigaliojo, Komisija pažeidė savo pačios vertinimo kriterijus, kurių įsipareigojo paisyti ir kurių paisymu ūkio subjektai ir valstybės narės turėtų galėti pasitikėti. Šiuo klausimu dublike jos patikslina, kad įtraukusi kapitalo įnašą į valstybės pagalbą reglamentuojančių nuostatų taikymo sritį, nors ir negalėjo taikyti 2005 m. gairių, Komisija pažeidė 1994 m. komunikatą bei savarankiško administracijos kompetencijos nustatymo principą. Anot ieškovių, Komisija saistoma savo priimtų gairių tol, kol jos neprieštarauja pirminei teisei. Tačiau priimant sprendimą dėl kapitalo įnašo 1994 m. komunikatas neprieštaravo pirminei teisei, nes teismų praktikoje nebuvo reikalaujama taikyti valstybės pagalbą reglamentuojančias nuostatas oro uostų infrastruktūros priemonėms, tai patvirtino Komisija.

155 Dėl lygybės principo pažeidimo ieškovės tvirtina, kad daug Europos oro uostų yra gavę viešosios pagalbos infrastruktūros statyboms ir įrengimui. Taigi laikantis lygybės principo FLH negali būti vienintelė, kuriai turi įtakos Komisijos politikos

pasikeitimas, po kurio valstybės pagalbą reglamentuojančios nuostatos pradėtos taikyti regioniniams oro uostams.

156 Komisija ginčija ieškovių argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

157 Kalbant apie kaltinimą dėl negaliojimo atgaline data principo pažeidimo, konstatuotina, kad, kiek tai susiję su kapitalo įnašo kvalifikavimu kaip valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, niekas ginčijamame sprendime neleidžia matyti, jog Komisija taikė 2005 m. gairių nuostatas.

158 Pirmiausia dėl įmonės ir ekonominės veiklos kriterijaus ginčijamo sprendimo 173 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad iš ADP teismų praktikos išplaukia, jog oro uostų valdytojai iš principo vykdo ekonominę veiklą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, kuri patenka į su valstybės pagalba susijusių nuostatų taikymo sritį. Atsižvelgdama į tuo metu neseniai įvykusius pokyčius šiame sektoriuje Komisija, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 174 konstatuojamojoje dalyje, laikėsi nuomonės, kad nuo 2000 m., kai buvo priimtas 84 punkte minėtas Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Aéroports de Paris prieš Komisiją*, nebegalima *a priori* atmesti galimybės taikyti su valstybės pagalba susijusių nuostatų oro uostams. Taigi ginčijamo sprendimo 176 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad priėmus šį teismo sprendimą su valstybės pagalba susijusios nuostatos turi būti taikomos šiam sektoriui, pabrėždama, jog tai nereiškia 2005 m. gairių taikymo atgaline data, nes šiuo atveju kalbama vien apie Teisingumo Teismo atliktą valstybės pagalbos sąvokos paaiškinimą.

159 Šiam požiūriui reikia pritarti, nes Teisingumo Teismo teikiamas Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas apsiriboja tik jos reikšmės ir turinio, taip kaip ji turėjo būti suprantama ir taikoma nuo jos priėmimo momento, paaiškinimu ir patikslinimu (žr. 2008 m. vasario 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BUPA ir kt. prieš Komisiją*, T-289/03, Rink. p. II-81, 159 punktą ir jame nurodyta teismų praktika).

160 Tai reiškia, kad dėl ekonominės veiklos vertinimo kriterijaus Komisija galėjo pagrįstai vadovautis iš ADP teismų praktikos išplaukiančiais principais, taikydama juos nagrinėjamo atvejo aplinkybėms, visų pirma kiek jis susijęs su oro uosto infrastruktūros finansavimu, ir tai nėra 2005 m. gairių taikymas atgaline data.

161 Be to, nė vienoje ginčijamo sprendimo konstatuojamojoje dalyje, kurioje kalbama apie įmonės ar ekonominės veiklos kriterijų, tiesiogiai nepasakoma, kad Komisija būtų atgaline data taikiusi 2005 m. gaires, o 176 konstatuojamojoje dalyje netgi yra priešingas teiginys. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 30 konstatuojamojoje dalyje esanti nuoroda į šias gaires susijusi su per pirminį tyrimą atliktu kapitalo įnašo suderinamumo su bendrąja rinka įvertinimu, o ne su jo kvalifikavimu kaip valstybės pagalbos. Be to, teiginys ginčijamo sprendimo 174 konstatuojamojoje dalyje, kad atsižvelgdama į oro uostų sektoriuje vykstančius pokyčius, Komisija savo 2005 m. gairėse ADP teismų praktikoje suformuluotą požiūrį „pritaikė“ visų rūšių oro uostams, neleidžia manyti, jog nagrinėjamu atveju ji taikė šias gaires, nes iš tiesų tuo siekiama atkreipti dėmesį į tai, kad šiose gairėse kodifikuojama po ADP sprendimų susiklosčiusi teisinė situacija ir parodomos tam tikros jų pasekmės visų pirma regioniniams oro uostams.

162 Kiek tai susiję su ekonominės naudos kriterijumi, ginčijamame sprendime nėra pasakyta, kad būtų buvusios taikytos 2005 m. gairės. Priešingai, jo 195 konstatuojamojoje dalyje sakoma, jog privataus investuotojo principo pritaikomumas siejamas ne

su 2005 m. gairėmis, o su besivystančia nuolatine Teisingumo Teismo ir Komisijos sprendimų praktika, o ieškovės šio ginčijamo sprendimo aspekto neginčija.

163 Galiausiai, kiek tai susiję su priskyrimo valstybei, specifiškumo, konkurencijos iškraipymo bei prekybos trukdymo kriterijais, ginčijamame sprendime nėra nieko, kas parodytų, jog šiems kriterijams Komisija būtų taikiusi 2005 m. gairėse suformuluotas taisykles, o ieškovės to ir neteigia.

164 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad kalbant apie kapitalo įnašo kvalifikavimą kaip valstybės pagalbos, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, Komisija netaikė 2005 m. gairių. Reikia pridurti, kad ieškovėms neužginčijus ginčijamo sprendimo, kiek tai susiję su kapitalo įnašo suderinamu su bendrąja rinka, nagrinėjant šį ieškinį nėra reikalo aiškintis, ar atlikdama šį vertinimą atgaline data ji taikė 2005 m. gaires.

165 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, kaltinimas dėl 2005 m. gairių taikymo atgaline data pietinio tako statyboms ir finansavimui atmestinas.

166 Dėl kaltinimų, susijusių su teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principo pažeidimu, pakanka pažymėti, kad šie kaltinimai atmestini, nes kvalifikuodama kapitalo įnašą kaip valstybės pagalbą Komisija netaikė 2005 m. gairių. Šie kaltinimai pagrįsti neteisinga šių gairių taikymo atgaline data prielaida.

167 Šie kaltinimai bet kuriuo atveju nėra pagrįsti. ADP teismų praktika, iš kurios išplaukia, kad oro uosto eksploatavimas sudaro ekonominę veiklą, susiformavo 2000 m. Be to, 77 punkte minėtame Sprendime *Ryanair prieš Komisiją*, kuriame buvo nagrinėjama iki 2005 m. gairių priėmimo susiklosčiusi situacija, ADP teismų praktika buvo patvirtinta, kiek tai susiję su regioninio oro uosto eksploatavimu. Taip pat pasakytina, kad iš 2001 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimo SG (2001) D/286839 dėl valstybės pagalbos N 58/2000 (Italija – Piemonto oro uostų sistemos skatinimas) matyti, kad tuo metu Komisija nebeatmetė galimybės, jog priemonė regioninių oro uostų infrastruktūros plėtrai gali sudaryti valstybės pagalbą. Šiame sprendime, kuris, priešingai nei teigia ieškovės, taip pat buvo skirtas oro uostų infrastruktūros finansavimui, Komisija, kaip tai, be kita ko, matyti iš 17 konstatuojamosios dalies, iš esmės nusprendė, kad, jeigu nagrinėjama priemonė būtų pripažintina valstybės pagalba, ji būtų suderinama su bendrąja rinką pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą. Galiausiai, reikia pažymėti, kad, jeigu Vokietijos valdžios institucijos 2002 m. pranešė apie valstybės pagalbą N 644i/2002 dėl teisinio saugumo priežasčių, kaip tai leidžia suprasti ieškovės (žr. šio sprendimo 153 punktą), reiškia, jog jos svarstė nagrinėjamų priemonių, kurios buvo skirtos pagerinti regioninio oro uosto infrastruktūrą, galimybę būti pripažintomis valstybės pagalba. Be to, procedūroje dėl šios pagalbos 2003 m. birželio 30 d. Komisija su nuoroda į ADP teismų praktiką Vokietijos institucijoms iš esmės pranešė, kad nėra neabejotina, jog „pagalba regioninių oro uostų statyboms ir plėtrai <…> galės būti pripažinta bendra infrastruktūrai skirta priemone, neturinčia reikšmės valstybės pagalbos požiūriu“.

168 Šiomis aplinkybėmis ieškovės nepagrįstai tvirtina, kad priimant sprendimą dėl pietinio tako 2004 m. gruodžio mėnesį nebuvo įmanoma numatyti, jog regioninių oro uostų infrastruktūros finansavimo priemonių vertinimas pagal valstybės pagalbą reglamentuojančias nuostatas pasikeis. Tas pats pasakytina apie teiginius, susijusius su aplinkybe, kad požiūris, jog regioninių oro uostų infrastruktūros finansavimas gali sudaryti valstybės pagalbą, susiformavo tik 2005 m., kai kapitalo įnašas jau buvo suteiktas.

169 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad su teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principų pažeidimu susiję kaltinimai yra atmestini.

170 Dėl kaltinimų, susijusių su lygybės principo pažeidimu, reikia pažymėti, kad aplinkybė, jog regioninių oro uostų infrastruktūros finansavimas gali sudaryti valstybės pagalbą, nuo 2000 m. aktuali visiems oro uostams ir todėl FLH negali būti pripažinta vieninteliu oro uostą eksploatuojančiu subjektu, kuriam turėjo įtakos šis pasikeitimas, kaip teigia ieškovės. Tai, kad iki tol oro uostai buvo pasinaudoję finansavimo priemonėmis, nesukelia abejonių dėl fakto, kad dabar visiems oro uostams gali atsitikti taip, jog jų infrastruktūros finansavimas bus tikrinamas pagal valstybės pagalbą reglamentuojančias nuostatas.

171 Taigi su lygybės principo pažeidimu susijęs kaltinimas yra atmestinas.

172 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, ketvirtasis ieškinio pagrindas atmestinas.

Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad 2005 m. gairės pažeidžia pirminę teisę

Šalių argumentai

173 Ieškovės mano, kad 2005 m. gairės pažeidžia pirminę teisę dėl dviejų priežasčių.

174 Jų nuomone, 2005 m. gairės neteisingos, nes oro uosto infrastruktūros statybos ir įrengimas nėra ekonominė veikla. Todėl šios gairės tariamai prieštarauja pirminei teisei ir negali būti tinkamas ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas.

175 Ieškovės teigia, kad 2005 m. gairės prieštaringos ir todėl pažeidžia aiškumo ir teisinio saugumo principus. 1994 m. komunikato 12 punktas, kuriame nustatyta, kad infrastruktūros projektų įgyvendinimas sudaro bendros ekonominės politikos priemonę, kurios Komisija negali tikrinti pagal su valstybės pagalba susijusias taisykles, nebuvo panaikintas. Taigi neįmanoma žinoti, kiek oro uostų infrastruktūros statybos ir įrengimas patenka į pagalbą reglamentuojančių nuostatų taikymo sritį.

176 Šiuo klausimu ieškovės pabrėžia, kad laikydamasi nuomonės, jog 2005 m. gairės „papildo“ 1994 m. komunikatą, Komisija pripažįsta nenorėjusi sukelti abejonių dėl pastarajame dokumente įtvirtinto principo, į kurį ji, be to, daro nuorodą 2005 m. gairėse. Vis dėlto, ieškovių nuomone, Komisija tokių abejonių sukėlė, nes 2005 m. gairės taikomos visai oro uostų veiklai, kuri apima ir infrastruktūros statybas. Be to, šiose gairėse prieštaraujant 1994 m. komunikatui nustatyta, kad „ekonominę veiklą <…> vykdantis oro uosto valdytojas savo valdomos infrastruktūros eksploatavimo arba statybos išlaidas turėtų finansuoti nuosavomis lėšomis“. Pažymėdamos, kad šiuo klausimu Komisija daro nuorodą į ADP teismų praktiką, ieškovės primena, jog šioje teismų praktikoje buvo nustatyta, kad didelio tarptautinio oro uosto eksploatavimas gali būti pripažintas ekonomine veikla, tačiau ten nieko nesakoma apie regioninius oro uostus. Anot ieškovių, kadangi Komisija veikiausiai nebenori, kad infrastruktūros statybos

nebūtų jos kontroliuojamos, kaip tai buvo remiantis 1994 m. komunikatu, 2005 m. gairės yra prieštaringos. Jeigu Komisija manė, kad regioninių oro uostų infrastruktūros finansavimo ir įrengimo finansavimo priemonės yra valstybės pagalba, ji turėjo aiškiai panaikinti 1994 m. komunikatą ir priimti naują.

177 Dėl Komisijos teiginių, kad 1994 m. komunikato 12 punktą pakeitė ir jis buvo panaikintas 2005 m. gairėmis, ieškovės mano, jog jie neteisingi. Jų teigimu, 2005 m. gairių 18 ir 19 punktuose nėra aiškiai apibrėžiamas jų santykis su 1994 m. komunikatu. Anot ieškovių, 2005 m. gairės miglotos, nes, viena vertus, jomis nebuvo aiškiai panaikintas 1994 m. komunikato 12 punktas, o, kita vertus, jos šį komunikatą pakeičia. Dėl šio prieštaravimo, ieškovių nuomone, 2005 m. gairės netaikytinos infrastruktūros finansavimui ir pažeidžia EB 87 straipsnį.

178 Galiausiai, dėl argumento, kad ginčijamas sprendimas nėra grindžiamas 2005 m. gairėmis, ieškovės primena, jog iš tikrųjų Komisija jas taikė (žr. šio sprendimo 149 punktą).

179 ADV pritaria ieškovių teiginiams. Anot jos, 2005 m. gairės netaikytinos. Šiuo klausimu ji tvirtina, kad Komisija negali, pažeisdama pirminę teisę, gairėse nustatyti valstybės pagalbos sudėties požymius, nagrinėjamu atveju – ekonominės veiklos buvimo sąvoką.

180 Komisija ginčija ieškovių ir ADV argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

181 Kadangi, kaip buvo pažymėta išnagrinėjus ketvirtąjį ieškinio pagrindą, Komisija netaikė 2005 m. gairių, kiek tai susiję su kapitalo įnašo kvalifikavimu kaip valstybės pagalbos, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, reikia konstatuoti, kad šis ieškinio pagrindas nepagrįstas.

182 Šiuo ieškinio pagrindu, kuris panašus į prieštaravimą dėl teisėtumo, ieškovės tvirtina, viena vertus, kad 2005 m. gairės yra neteisingos, nes oro uosto infrastruktūros statybos ir įrengimas nėra ekonominė veikla, ir, kita vertus, kad prieštaringos ir todėl pažeidžia aiškumo ir teisinio saugumo principus, kiek tai susiję su valstybės pagalbą reglamentuojančių nuostatų taikymu oro uostų infrastruktūros finansavimui. Tačiau, kadangi šiuo klausimu 2005 m. gairės nagrinėjamu atveju nebuvo taikytos, su tuo susiję ieškovių pateikti kaltinimai nėra pagrįsti.

183 Šiomis aplinkybėmis, penktasis ieškinio pagrindas atmestinas.

Dėl šeštojo ieškinio pagrindo, susijusio su procedūriniais trūkumais

Šalių argumentai

184 Papildomai ieškovės teigia, kad Komisija taikė neteisingą procedūrą. Šiuo klausimu jos tvirtina, kad regioninių, kaip antai Leipcigo-Halės, oro uostų atveju, priimant

sprendimą dėl pietinio tako išplėtimo 2004 m., neegzistavo jokios rinkos. Šie oro uostai nevykdė ekonominės veiklos ir nekonkuravo su kitais oro uostais. Be to, net darant prielaidą, kad šiuo metu regioniniai oro uostai konkuruoja tarpusavyje, kad egzistuoja jų rinka ir kad dėl to taikytinos valstybės pagalbą reglamentuojančios nuostatos, tai bet kuriuo atveju susiję su pastarųjų metų pokyčiais, kaip 2005 m. gairėse pripažino pati Komisija. Todėl, ieškovių nuomone, net manant, kad kapitalo įnašas yra valstybės pagalba, jis bet kuriuo atveju turėjo būti pripažintas esama pagalba, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktį. Taigi, kadangi Komisija nagrinėjamu atveju netaikė šiame reglamente, t. y. jo 17–19 straipsniuose, esamai pagalbai numatytos procedūros, ginčijamas sprendimas buvo priimtas su procedūriniais trūkumais.

185 Dėl Komisijos teiginio, kad Reglamento Nr. 659/1999 17–19 straipsniai taikytini tik pagalbos schemoms, o ne individualiai pagalbai, ieškovės mano, jog, net jeigu jis būtų teisingas, tai reikštų, kad šioje byloje nagrinėjamai priemonei neturėjo būti taikoma Komisijos kontrolė. Anot jų, viena vertus, šiuo atveju nėra atitinkamos priemonės pagal EB 88 straipsnio 1 dalį, ir, kita vertus, Komisija nėra įgaliota tikrinti esamą individualią pagalbą pagal Reglamentą Nr. 659/1999.

186 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą.

Bendrojo Teismo vertinimas

187 Reikia pasakyti, kad EB sutartyje nustatytos skirtingos procedūros atsižvelgiant į tai, ar pagalba yra esama, ar nauja. Pagal EB 88 straipsnio 3 dalį apie naują pagalbą turi būti pranešta Komisijai ir ji negali būti įgyvendinama, kol nėra priimtas galutinis

sprendimas, o pagal EB 88 straipsnio 1 dalį esama pagalba teisėtai gali būti įgyvendinama tol, kol Komisija nustato, kad ji yra nesuderinama su bendrąja rinka (128 punkte minėto Sprendimo *Banco Exterior de España* 22 punktas ir 2000 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Alzetta ir kt. prieš Komisiją*, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ir T-23/98, Rink. p. II-2319, 148 punktas). Taigi galimas sprendimas dėl esamos pagalbos nesuderinamumo gali turėti pasekmių tik ateičiai (minėto Sprendimo *Alzetta ir kt. prieš Komisiją* 147 punktas).

188 Pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktį esama pagalba – tai pagalba, dėl kurios „galima nustatyti, ar jos patvirtinimo metu tai nebuvo pagalba, o tokia ji tapo vėliau dėl bendrosios rinkos vystymosi, ir nebuvo atitinkamos valstybės narės pakeista“. Ši „bendrosios rinkos vystymosi“ sąvoka gali būti suprantama kaip ekonominio ir teisinio konteksto pasikeitimas atitinkamame sektoriuje dėl nagrinėjamos priemonės. Toks pasikeitimas, konkrečiai kalbant, gali būti rinkos, kuri iš pradžių buvo uždara konkurencijai, liberalizavimo pasekmė.

189 Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 174 ir 176 konstatuojamųjų dalių, atsižvelgdama į pokyčius oro uostų sektoriuje ir į ADP teismų praktiką, Komisija nusprendė, kad nuo 2000 m. galimybė taikyti valstybės pagalbą reglamentuojančias nuostatas oro uostams negali būti atmesta *a priori*. Be to, iš Sprendimo SG (2001) D/286839 (žr. šio sprendimo 167 punktą) matyti, kad 2001 m. Komisija svarstė galimybę, jog oro uostų infrastruktūros finansavimas gali sudaryti valstybės pagalbą. Vokietijos institucijos taip pat svarstė tokią galimybę, nes 2002 m. pranešė apie valstybės pagalbą N 644i/2002, o procedūroje dėl šios pagalbos Komisija 2003 m., be to, informavo Vokietijos institucijas apie savo abejones dėl galimybės, kad nagrinėjamos priemonės gali sudaryti bendras infrastruktūros priemones (žr. šio sprendimo 167 punktą).

190 Kapitalo įnašas buvo suteiktas 2004 m. lapkričio mėnesį, t. y. tuo metu, kai Komisija jau buvo pranešusi mananti, jog toks finansavimas gali būti valstybės pagalba.

191 Dėl ieškovių argumentų, kad regioninių, kaip antai Leipcigo-Halės, oro uostų atveju, priimant sprendimą dėl pietinio tako išplėtimo 2004 m., neegzistavo jokios rinkos, nes šie oro uostai nevykdė ekonominės veiklos ir nekonkuravo tarpusavyje, pakanka pakartoti, jog nagrinėjant pirmąjį ieškinio pagrindą buvo nustatyta, kad FLH vykdo ekonominę veiklą ir konkuruoja su kitais oro uostais (žr. šio sprendimo 93 punktą), ir konstatuoti, jog niekas neleidžia daryti išvados, kad taip nebuvo kapitalo įnašo suteikimo momentu. Kalbant apie 2005 m. gairėse Komisijos paminėtus pokyčius, pasakytina, kad šie pokyčiai įvyko iki 2004 m. priimto sprendimo finansuoti pietinį taką. Šių gairių 5 punkte Komisija kalba apie pokyčius, įvykusius „paskutiniais metais“. Be to, Komisija jau buvo paminėjusi šiuos pokyčius 2001 m. savo Sprendime SG (2001) D/286839 ir konkrečiai jo 11 konstatuojamojoje dalyje.

192 Šiomis aplinkybėmis negalima daryti prielaidos, kad kapitalo įnašas nesudarė pagalbos jo suteikimo momentu, o tapo ja vėliau dėl bendrosios rinkos vystymosi.

193 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad kapitalo įnašas nebuvo esama pagalba, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktį.

194 Reikia pridurti, kad, nors ginčijamame sprendime atskirai neatsakoma į argumentą, kurį Vokietijos institucijos buvo pateikusios per oficialaus tyrimo procedūrą, jog

kapitalo įnašas yra esama valstybės pagalba (ginčijamo sprendimo 70 konstatuojamoji dalis), vis dėlto Komisija neprivalo pareikšti nuomonės dėl visų suinteresuotų asmenų jai pateiktų argumentų, tačiau jai pakanka išdėstyti tik faktus ir teisinius argumentus, turinčius esminę reikšmę sprendimo struktūroje (žr. 2005 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Corsica Ferries France prieš Komisiją*, T-349/03, Rink. p. II-2197, 63 ir 64 punktus ir jame nurodytą teismų praktiką). Nagrinėjamu atveju ginčijamame sprendime ir pirmiausia jo 174–176 konstatuojamosiose dalyse išdėstyti duomenys, leidžiantys suprasti priežastis, dėl kurių pagalba negali būti laikoma esama pagalba, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktį.

195 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, šeštasis ieškinio pagrindas atmestinas.

Dėl septintojo ieškinio pagrindo, susijusio su iš EB sutarties išplaukiančio kompetencijų pasiskirstymo pažeidimu

Šalių argumentai

196 Ieškovės teigia, kad savo taikytu įmonės sąvokos išaiškinimu Komisija pažeidžia pirminę teisę, nes taip ji numato savo vykdomos valstybės pagalbos kontrolės taikymą valstybės priemonėms, kurioms ši kontrolė netaikoma.

197 Ieškovės tvirtina, kad Komisija pažeidė valstybių narių kompetenciją. Dėl regioninės ir ekonominės politikos priemonių valstybės narės turi išimtinę kompetenciją, kiek tai susiję su infrastruktūros statybomis, o Komisija šioje srityje neturi jokios kompetencijos. Įtvirtinusi plačią įmonės sąvoką 2005 m. gairėse, Komisija numato konkurenciją reglamentuojančių nuostatų taikymą tokioms priemonėms, dėl kurių įgaliojimai jai nebuvo suteikti. Taip ji prisiėmė naujas kontrolės galias, leidžiančias jai tikrinti ir galbūt uždrausti valstybių narių vykdomus projektus. Ieškovių nuomone, šios galios net platesnės nei Vokietijos administracinių teismų. Todėl, apibrėždama valstybės pagalbos sąvoką tokiu būdu, kuris apriboja valstybių kompetenciją, kaip tai matyti, be kita ko, iš ginčijamo sprendimo 261 konstatuojamosios dalies, Komisija pažeidžia subsidiarumo principą. Kadangi, be to, Komisija negali Sąjungos lygmeniu užtikrinti geresnės kontrolės, nei gali būti vykdoma nacionaliniu lygmeniu, anot ieškovių, ji taip pat pažeidžia EB 5 straipsnio 2 dalį. Šiuo klausimu ieškovės patikslina, kad nediskriminacinės naudotojų prieigos prie infrastruktūros užtikrinimas nepateisina Komisijos kontrolės. Viena vertus, tokia prieiga garantuojama nustačius viešosios paslaugos teikimo įpareigojimą ir, kita vertus, mokesčiams taikoma viešosios valdžios institucijų leidimo pasikonsultavus su naudotojais sistema, kurioje paisoma lygybės principo.

198 Ieškovės taip pat teigia, kad Komisija negali gairėmis privalomai išplėsti EB 87 straipsnio 1 dalies kriterijų. Jų nuomone, gairės yra atitinkamos priemonės, kaip tai suprantama pagal EB 88 straipsnio 1 dalį, arba rekomendacijos pagal EB 249 straipsnio 5 dalį, kurios turi atitikti Sąjungos teisę. 2005 m. gairėse išplėtusi įmonės sąvoką visų tipų oro uostams, Komisija peržengė šias ribas ir pažeidė EB 88 straipsnio 1 dalį.

199 ADV pritaria ieškovių teiginiams. Anot jos, Sąjungos teisėje numatytas kompetencijų paskirstymas neleidžia sistemingai taikyti valstybės pagalbos taisyklių oro uostų infrastruktūros statyboms.

200 Komisija ginčija ieškovių ir ADV argumentus.

Bendrojo Teismo vertinimas

201 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad EB 7 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta, jog kiekviena institucija veikia neviršydama šios EB sutarties jai suteiktų įgaliojimų.

202 Taip pat primintina, kad EB sutartimi, EB 88 straipsnyje numačius Komisijai nuolatinio pagalbos vertinimo ir kontrolės teisę, siekiama, kad galimas pagalbos pripažinimas nesuderinama su bendrąja rinka, kontroliuojant Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui, vyktų pagal tinkamą procedūrą, už kurios įgyvendinamą atsako ši institucija. Taigi EB 87 ir EB 88 straipsniais pastarajai suteikiamas pagrindinis vaidmuo pripažįstant galimą pagalbos nesuderinamumą su bendrąja rinka (1991 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, C-354/90, Rink. p. I-5505, 9 ir 14 punktai).

203 Nagrinėjamu atveju pirmoje vietoje kalbant apie kaltinimą, kad Komisija tariamai pažeidė valstybių narių kompetenciją, reikia pažymėti, jog, kaip matyti iš pirmojo ieškinio pagrindo nagrinėjimo, Komisija nepadarydama klaidos nusprendė, kad kapitalo įnašas yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį. Todėl, remiantis 202 punkte minėta teismų praktika, ji turėjo įgaliojimus jį vertinti pagal

šio straipsnio 2 ir 3 dalis. Taigi ji negali būti pažeidusi valstybių narių įgaliojimų šiuo klausimu.

204 Dėl teiginio, kad regioninė ir ekonominė politika, kurios apima pietinio tako išplėtimą, priklauso išimtinei valstybių narių kompetencijai, reikia konstatuoti, kad, net jei tai būtų teisinga, dėl šios aplinkybės Komisija negalėtų prarasti savo valstybės pagalbos kontrolės įgaliojimų, kurie jai suteikti EB 87 ir EB 88 straipsniuose, kai įgyvendinant vieną ar kitą politiką suteiktas finansavimas sudaro valstybės pagalbą, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį.

205 Galiausiai, dėl aplinkybės, kad Komisija negali užtikrinti geresnės kontrolės, nei gali būti atlikta nacionaliniu lygmeniu, kaip to reikalaujama EB 5 straipsnio 2 dalyje, reikia konstatuoti, kad šis argumentas nereikšmingas, nes nustatyta, jog pagal EB sutartį Komisija turėjo įgaliojimus atlikti čia nagrinėjamos priemonės kontrolę, nes tai yra valstybės pagalba.

206 Taigi pirmasis kaltinimas atmestinas. Dėl tų pačių priežasčių reikia atmesti antrą antrajame ieškinio pagrinde suformuluotą kaltinimą, kad nusprendusi esanti kompetentinga kontroliuoti priemones, kurių ėmėsi viešojo administravimo institucijos, Komisija viršijo jai suteiktą kompetenciją, nes valstybės narės gali laisvai nuspręsti, ar jų infrastruktūrą turi tiesiogiai valdyti viešosios valdžios institucija, ar tam tikslui įkurta įmonė.

207 Dėl kaltinimo, kad Komisija negali gairėmis privalomai išplėsti EB 87 straipsnio 1 dalies kriterijų, pakanka pakartoti, kad nagrinėjamu atveju Komisija netaikė 2005 m. gairių, kiek tai susiję su kapitalo įnašo kvalifikavimu kaip valstybės pagalbos.

208 Bet kuriuo atveju, priešingai nei teigia ieškovės, tokios gairės nėra atitinkamos priemonės, kaip tai suprantama pagal EB 88 straipsnio 1 dalį. Viena vertus, atitinkamos priemonės, apie kurias kalbama šiame straipsnyje, reiškia priemones, reikalingas bendrajai rinkai palaipsniui plėtoti arba jai veikti, kurias Komisija pasiūlo valstybėms narėms vykdydama nuolatinę šiose valstybėse narėse veikiančių esamos pagalbos schemų kontrolę. Tačiau nagrinėjamu atveju kapitalo įnašas yra nauja pagalba, o ne esama pagalbos schema. Kita vertus, iš 2005 m. gairių prigimties ir jų turinio aiškiai išplaukia, kad Komisija jas laiko orientaciniu aktu įgyvendinant savo įgaliojimus valstybės pagalbos oro uostų sektoriuje srityje, kuriuo ji apsiriboja minėtas galias. Komisija gali nusistatyti diskrecijos įgyvendinimo kryptis aktais, pavyzdžiui, nurodymais, gairėmis, komunikatais, jeigu šiuose aktuose yra orientacinių taisyklių, nurodančių, kaip turi elgtis ši institucija, ir jeigu šios taisyklės nenukrypsta nuo EB sutarties normų. Komisijai priėmus gaires, skirtas laikantis EB sutarties patikslinti kriterijus, kuriuos ji rengiasi taikyti įgyvendindama savo diskreciją, dėl to jos galios apribojamos, ir ji turi vadovautis orientacinėmis taisyklėmis, kurias nusistatė (šiuo klausimu žr. 2004 m. gruodžio 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kronofrance prieš Komisiją*, T-27/02, Rink. p. II-4177, 79 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Tačiau, kaip iš esmės matyti išnagrinėjus pirmąjį ieškinio pagrindą, niekas neleidžia manyti, kad išplėtusi įmonės sąvoką visiems, įskaitant regioninius, oro uostams Komisija viršijo savo įgaliojimus.

209 Taigi antras kaltinimas taip pat atmestinas ir todėl atmestinas ir visas septintasis ieškinio pagrindas.

Dėl aštuntojo ieškinio pagrindo, susijusio su prieštaringumu ir motyvacijos stoka, kiek tai susiję su tariamos pagalbos dydžiu

Šalių argumentai

210 Ieškovės tvirtina, kad ginčijamas sprendimas prieštaringas. Viena vertus, tariamai suteiktos pagalbos dydis jame įvertinamas 350 mln. eurų (1 straipsnis) ir, kita vertus, jame nustatyta, kad kai kurios išlaidos, siekiančios 108,2 mln. eurų, negali būti kvalifikuotos kaip valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį (182 ir paskesnės konstatuojamosios dalys). Anot ieškovių, šis prieštaravimas sukelia joms rimtų teisinių pasekmių. Pagal teismų praktiką jos turi mokėti palūkanas nuo pagalbos sumos už laikotarpį nuo jos suteikimo iki jos patvirtinimo, o kiek tai susiję su viešosios paslaugos teikimo išlaidų kompensavimu, to daryti nereikia. Nagrinėjamu atveju skirtumas siekia apie 25 mln. eurų. Be to, ieškovės pažymi, kad šis prieštaravimas trukdo joms ir jų dalininkėms juridiškai teisingai kvalifikuoti būsimus infrastruktūros finansavimus, nes ginčijamame sprendime Komisija kvalifikavo kaip valstybės pagalbą kompensacinius mokėjimus viešosios paslaugos teikimo srityje, dėl ko jiems taikoma pranešimo pareiga.

211 Ieškovės mano, kad dėl prieštaringumo ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas ir net kyla klausimas, ar dėl savo neteisėtumo rimtumo jis neturėtų būti pripažintas teisiškai neegzistuojančiu. Be to, jos mano, kad prieštaringi konstatavimai ginčijamame sprendime sudaro motyvavimo klaidą ir todėl EB 253 straipsnio pažeidimą, dėl ko jis taip pat turi būti panaikintas. Ieškovių teigimu, viena vertus, jos bei Saksonijos federalinė žemė ir Vokietijos Federacinė Respublika turėtų galėti vadovaudamosi ginčijamu sprendimu nustatyti, kokia nagrinėjamos priemonės dalis kvalifikuojama kaip

valstybės pagalba ir kokia dalis kvalifikuojama tokia pagalba nesančia kompensacine priemone, o, kita vertus, dėl ginčijamo sprendimo prieštaringumo Bendrasis Teismas negali atlikti jam pavestos kontrolės.

212 Dėl Komisijos argumentų, kad ji turėjo teisę nespręsti klausimo dėl viešosios paslaugos teikimo sričiai tenkančių išlaidų įvertinimo skaičiais, ieškovės atsako, jog Komisija aiškiai įvardijo skaičiais tariamai suteiktos pagalbos dydį ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje, tačiau savo ruožtu neatėmė kompensacinių mokėjimų, kurių egzistavimą pripažįsta. Todėl klausimas, ar ieškovės galėjo skaičiais įvertinti tariamai suteiktos pagalbos dydį, nėra esminis.

213 Dėl teismų praktikos, pagal kurią ginčijamame sprendime pakanka duomenų, leidžiančių jo adresatui pačiam be pernelyg didelių sunkumų nustatyti pagalbos dydį, ieškovės tvirtina, kad ji negali paneigti kaltinimo dėl ginčijamo sprendimo prieštaringumo. Be to, anot jų, ši teismų praktika susijusi vien su neigiamais, bet ne su teigiamais sprendimais, ir todėl ji nėra reikšminga. Jos pažymi, kad ji bet kuriuo atveju paremia jų argumentus, nes ginčijamame sprendime nėra neprieštaringų duomenų, kurie leistų jo adresatui ar ieškovėms be pernelyg didelių sunkumų nustatyti pagalbos dydį. Todėl net nacionalinis teismas negalėtų vykdyti jam pavestų užduočių, o turėtų pasinaudoti Komisijos pagalba. Tačiau, anot ieškovių, ši galimybė neištaiso ginčijamo sprendimo prieštaringumo.

214 Dėl argumento, pagal kurį nuoroda į kompensacinius mokėjimus buvo pateikta vėlyvoje stadijoje, ieškovės teigia, kad toks argumentas nepateisina prieštaringo sprendimo priėmimo. Viena vertus, ieškovės neturi tam jokios įtakos, o, kita vertus, nagrinėjama informacija buvo pridėta prie bylos kelis mėnesius iki buvo priimtas ginčijamas sprendimas ir todėl į ją buvo galima atsižvelgti. Net jeigu šie argumentai būtų buvę pateikti likus labai mažai laiko iki ginčijamo sprendimo priėmimo, Komisija būtų vis

tiek privalėjusi laikytis sąžiningos ir tinkamos formos procedūros ir todėl prireikus atlikti papildomus tyrimus, nes ji nėra saistoma jokių terminų.

215 Komisija pirmiausia teigia, kad ji turėjo teisę ginčijamame sprendime nespręsti klausimo dėl viešosios paslaugos teikimo sričiai tenkančių išlaidų įvertinimo skaičiais, nes toks įvertinimas nebūtų turėjęs įtakos jos tyrimo rezultatams. Pavyzdžiui, nepaisant to, kokia Vokietijos institucijų minėtoms užduotims finansuoti nurodytų išlaidų dalis būtų pripažintina leistina, ji nebūtų pareiškusi jokių prieštaravimų dėl šio finansavimo. Taigi ji neprivalėjo galutinai nustatyti, kokia valstybės finansavimo dalis nėra valstybės pagalba arba nėra leistina valstybės pagalba.

216 Komisija taip pat primena, kad pagal teismų praktiką nė vienoje Sąjungos teisės nuostatoje nėra reikalaujama, kad tais atvejais, kai Komisija nurodo susigrąžinti nesuderinama su bendrąja rinka pripažintą pagalbą, ji nustatytų tikslų grąžintinos pagalbos dydį. Pakanka, kad jos sprendime būtų duomenų, leidžiančių jo adresatui pačiam be pernelyg didelių sunkumų nustatyti šį dydį. Anot jos, jeigu net neteisėtos pagalbos atveju nėra privaloma sprendime nurodyti tikslų pagalbos dydį, toks reikalavimas negali būti keliamas teigiamo sprendimo atveju.

217 Be to, Komisija pabrėžia, kad Vokietijos institucijos tik vėlyvoje procedūros stadijoje pradėjo teigti, jog didelė valstybės finansavimo dalis buvo skirta viešosios valdžios prerogatyvoms priklausančioms užduotims vykdyti. Todėl dėl pilnos Vokietijos institucijų pateiktos išlaidų kalkuliacijos analizės ginčijamas sprendimas būtų buvęs priimtas vėliau.

218 Komisija pripažįsta, kad pagal teismų praktiką jos leidžiamos neteisėtos pagalbos atveju nacionalinis teisėjas privalo nurodyti mokėti palūkanas už laikotarpį nuo pagalbos suteikimo iki jos patvirtinimo Komisijoje. Kad galėtų įvykdyti šią užduotį nacionalinis teismas turi galėti skaičiais įvertinti neteisėtos, tačiau su bendrąja rinka suderinamos pagalbos dydį. Tačiau, anot Komisijos, tokiu atveju jis gali kreiptis į ją pagalbos pagal iš EB 10 straipsnio kylantį abipusės paramos principą ir Pranešimą dėl nacionalinių teismų ir Komisijos bendradarbiavimo valstybės pagalbos srityje (OL C 312, 1995, p. 8). Jos nuomone, pagal teismų praktikoje numatytą nacionalinių teismų ir Komisijos funkcijų pasiskirstymą pakanka, kad Komisija nurodytų reikšmingus kriterijus, kaip ji tai padarė ginčijamame sprendime. Savo ruožtu negali būti reikalaujama, kad teigiamame sprendime ji detaliai nustatytų neteisėtos, tačiau su bendrąja rinka suderinamos pagalbos dalį visoje suteiktoje sumoje ar net, kad ji apskaičiuotų išreikalautinų palūkanų dėl pernelyg ankstyvo pagalbos suteikimo sumą.

219 Šiomis aplinkybėmis, Komisijos nuomone, ginčijamas sprendimas nėra prieštaringas, nes ji galėjo apsiriboti tuo, kad maksimalią suteiktos pagalbos sumą, t. y. 350 mln. eurų, pripažintų suderinama su bendrąja rinka, ir neprivalėjo galutinai nustatyti, kokia apimtimi tam tikros šios sumos dalys pripažintinos nesančios valstybės pagalba.

220 Komisija priduria, kad, aiškinant ginčijamo sprendimo rezoliucinę dalį atsižvelgiant į sprendimo konstatuojamąsias dalis, tampa akivaizdu, jog ji patvirtina maksimalią 350 mln. eurų pagalbą pietiniam takui įrengti. Bendras ginčijamo sprendimo vertinimas, anot jos, nepalieka jokių abejonių dėl jo rezoliucinės dalies turinio. Taigi ieškovių patiriami sunkumai susiję ne su ginčijamo sprendimo aiškinimu, o su klausimu, ar ateityje, turėdama omenyje galimas procedūras nacionaliniuose teismuose, Komisija turėtų tiksliai skaičiais išreikšti valstybės pagalba nesančią paramos dalį. Tačiau

Komisija tam nepritaria dėl užduočių tarp Sąjungos ir nacionalinių teismų pasiskirstymo bei dėl teismų praktikos, pagal kurią net ir neigiamo sprendimo atveju ji neprivalo skaičiais išreikšti grąžintinos pagalbos dydžio.

221 Galiausiai, kadangi sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą ji nagrinėjo galimybę pripažinti FLH įmone ir todėl galimybę taikyti EB 87 straipsnio 1 dalį, ir kadangi paminėjo privataus investuotojo testo taikytinumą, Komisija ginčija argumentą, kad ieškovės buvo pateikusios atitinkamą informaciją iki ginčijamo sprendimo priėmimo. Jeigu toje procedūros stadijoje ji būtų nagrinėjusi šį klausimą, dėl to užsitęstų procedūra. Dėl pastabos, jog jai negalioja jokie privalomi terminai, Komisija pastebi dedanti pastangas priimti sprendimą iš principo kuo įmanoma greičiau.

Bendrojo Teismo vertinimas

222 Reikia priminti, kad sprendimo motyvuose esantis prieštaringumas yra EB 253 straipsnyje nustatytos pareigos pažeidimas, galintis turėti įtakos aptariamo teisės akto galiojimui, jei būtų įrodyta, kad dėl tokio prieštaringumo teisės akto adresatas negali suvokti visų ar dalies tikrųjų sprendimo motyvų ir kad dėl tos priežasties visa akto rezoliucinė dalis ar jos dalis neturi teisinio pagrindo (2000 m. kovo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kish Glass prieš Komisiją*, T-65/96, Rink. p. II-1885, 85 punktas).

223 Be to, tik teisės akto rezoliucinė dalis gali turėti privalomų teisinių pasekmių (šiuo klausimu žr. 1997 m. gegužės 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *TWD prieš Komisiją*, C-355/95 P, Rink. p. I-2549, 21 punktą ir 2002 m. lapkričio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Lagardère ir Canal+ prieš Komisiją*, T-251/00, Rink. p. II-4825, 67 punktą).

224 Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad remiantis ginčijamo sprendimo 1 straipsniu 350 mln. eurų valstybės pagalba, kurią Vokietijos Federacinė Respublika nori suteikti naujam pietiniam takui tiesti ir susijusiems oro uosto įrenginiams statyti Leipcigo-Halės oro uoste, pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą yra suderinama su bendrąja rinka.

225 Ginčijamo sprendimo 12 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, jog pradėdama oficialią tyrimo procedūrą ji apskaičiavo, kad naujojo pietinio tako tiesimas bus finansuojamas apie 350 mln. eurų valstybės kapitalo įnašu. Be to, ginčijamo sprendimo 180 konstatuojamojoje dalyje priminusi, kad funkcijų, kurios priskiriamos viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimo užduotims, arba susijusių infrastruktūrų finansavimas nelaikomas valstybės pagalba, ginčijamo sprendimo 182 konstatuojamojoje dalyje Komisija pripažino, jog nagrinėjamu atveju tam tikros išlaidos priskirtinos valstybės prerogatyvų sričiai. Šios išlaidos yra susijusios su saugumo ir policijos funkcijomis, priešgaisrinės saugos priemonėmis ir viešąja tvarka, darbo sauga, Vokietijos meteorologijos tarnyba ir skrydžių valdymo tarnyba. Be to, už tam tikras valstybės taikomas priemones iš naudotojų gali būti imamas mokestis. Ginčijamo sprendimo 183 konstatuojamojoje dalyje Komisija taip pat padarė išvadą, kad, kol šios priemonės patenka į valstybės prerogatyvų sritį, jos negali būti kvalifikuotos kaip valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį. Šiuo klausimu ji nusprendė, kad net jei ji vadovautųsi Vokietijos pateiktais argumentais, kad išlaidos jokiu būdu negali būti kvalifikuotos kaip valstybės pagalba, toks požiūris neturėtų jokios įtakos šios bylos baigčiai, ir net jei šios išlaidos būtų valstybės pagalba, jos būtų laikomos leistina pagalba. Todėl šiuo klausimu Komisija manė, kad nėra reikalo galutinai spręsti šio klausimo.

226 Šiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad ginčijamo sprendimo 182 ir 183 konstatuojamosiose dalyse pripažinusi, jog tam tikros išlaidos, kurioms buvo suteiktas kapitalo įnašas, priskirtinos viešųjų paslaugų sričiai, todėl negalėjo būti kvalifikuotos kaip valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, ginčijamo

sprendimo 1 straipsnyje Komisija vis dėlto nusprendė, jog valstybės pagalbą sudaro visas kapitalo įnašas.

227 Teisinga, kad nė vienoje Sąjungos teisės nuostatoje nėra reikalaujama, kad tais atvejais, kai Komisija nurodo susigrąžinti nesuderinama su bendrąja rinka pripažintą pagalbą, ji nustatytų tikslų grąžintinos pagalbos dydį. Pakanka, kad Komisijos sprendime būtų duomenų, leidžiančių jo adresatui pačiam be pernelyg didelių sunkumų nustatyti šį dydį (šiuo klausimu žr. 1988 m. liepos 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, 102/87, Rink. p. 4067, 33 punktą).

228 Vis dėlto, nesant reikalo nagrinėti, ar toks principas galioja ir tuomet, kai Komisija pripažįsta tam tikrą pagalbą suderinama su bendrąja rinka, reikia turėti omenyje, kad tuo atveju, kai Komisija nusprendžia savo sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodyti valstybės pagalbos, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, dydį, ji turi įvardyti tikslią šios pagalbos sumą.

229 Įvardyti tikslų neteisėtos pagalbos dydį, kurį Komisija nurodo galutinio sprendimo, kuriuo ši pagalba pripažįstama suderinama su bendrąja rinka, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnį, rezoliucinėje dalyje, svarbu dar ir dėl to, kad tai gali turėti įtakos palūkanų, kurias gali tekti mokėti pagalbos gavėjui, sumai. Pagal Sąjungos teisę galimą bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas privalo nurodyti pagalbos gavėjui mokėti palūkanas už neteisėtumo laikotarpį (60 punkte minėto Sprendimo *CELF* 55 punktas). Šių palūkanų suma visų pirma priklausys nuo pačios valstybės pagalbos dydžio, nes jos apskaičiuotinos remiantis visa valstybės pagalbos, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, suma, o ne vien ta neteisėtos pagalbos dalimi, kuri būtų pripažinta suderinama su bendrąja rinka. Be to, nagrinėjamu atveju per teismo posėdį ieškovės pareiškė, kad palūkanas už neteisėtumo laikotarpį jos sumokėjo nuo visos ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytos 350 mln. eurų pagalbos sumos.

230 Tačiau ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytas pagalbos dydis, atsižvelgiant į jo 182 ir 183 konstatuojamosiose dalyse išdėstytus motyvus, yra neteisingas, nes, kaip minėta, iš šių konstatuojamųjų dalių matyti, kad viešųjų paslaugų užduotims tenkančios sumos nėra valstybės pagalba, ir todėl turi būti atimtos iš bendros valstybės pagalba pripažinto kapitalo įnašo sumos, t. y. iš 350 mln. eurų.

231 Komisijos argumentas, kad Vokietijos institucijos tik vėlyvoje procedūros stadijoje pradėjo teigti, jog didelė valstybės finansavimo dalis buvo skirta viešosios valdžios prerogatyvoms priklausančioms užduotims vykdyti, yra atmestinas. Viena vertus, iš ginčijamo sprendimo 183 konstatuojamosios dalies aiškiai išplaukia, kad Komisija sąmoningai laikėsi nuomonės neturinti pareikšti nuomonės dėl klausimo, ar tam tikrų išlaidų finansavimas galėjo būti pripažintas valstybės pagalba, nes, jeigu tai būtų konstatuota, tai būtų buvusi leistina valstybės pagalba. Tačiau ji nepasirėmė pavėluotu šių duomenų pateikimu. Kita vertus, kaip pažymėjo ieškovės ir kaip išplaukia iš Reglamento Nr. 659/1999 13 straipsnio 2 dalies, esant neteisėtai pagalbai, kaip yra nagrinėjamu atveju, Komisija nėra saistoma jokių privalomų ar orientacinių terminų savo sprendimams priimti.

232 Taip pat reikia atmesti Komisijos argumentus, kad, aiškinant ginčijamo sprendimo rezoliucinę dalį atsižvelgiant į sprendimo konstatuojamąsias dalis, tampa akivaizdu, jog ji patvirtina maksimalią 350 mln. eurų pagalbą pietiniam takui įrengti. Kaip išplaukia iš to, kas pasakyta, nagrinėjamu klausimu svarbu sužinoti ne suderinamos pagalbos, o pačios pagalbos dydį. Tačiau ginčijamo sprendimo 182 ir 183 konstatuojamųjų dalių nagrinėjimas kartu su jo 1 straipsniu parodo šio sprendimo 226 punkte aprašytą prieštaravimą ir todėl Komisija neteisingai daro prielaidą, kad ginčijamas sprendimas nepalieka jokių abejonių dėl savo rezoliucinės dalies turinio. Bet kuriuo atveju, kadangi ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis, kiek joje fiksuojamas 350 mln. eurų nagrinėjamos pagalbos dydis, yra aiški ir vienareikšmė, ji neturi būti aiškinama atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo konstatuojamąsias dalis. Tik tuomet, kai tam tikros sprendimo rezoliucinės dalies tekstas stokoja aiškumo, jis turi būti aiškinamas

remiantis jo pagrindimu (2003 m. gruodžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ventouris prieš Komisiją*, T-59/99, Rink. p. II-5257, 31 punktas).

233 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad reikia panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį, kiek jame fiksuojamas 350 mln. eurų valstybės pagalbos, kurią Vokietijos Federacinė Respublika nori suteikti naujam pietiniam takui tiesti ir susijusiems oro uosto įrenginiams statyti Leipcigo-Halės oro uoste, dydis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

234 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Be to, Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės, Bendrasis Teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas. Galiausiai, pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalies pirmą ir trečią pastraipas į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos pačios padengia savo išlaidas, o Bendrasis Teismas gali nurodyti kitoms įstojusioms į bylą šalims pačioms padengti savo išlaidas.

235 Kadangi nagrinėjamu atveju ieškovės byloje T-443/08 pralaimėjo bylą, jos turi padengti savo bei Komisijos šioje byloje patirtas bylinėjimosi išlaidas pagal šios pateiktus reikalavimus.

236 Kadangi ieškovės byloje T-455/08 iš dalies pralaimėjo bylą, Bendrasis Teismas mano, kad atsižvelgiant į bylos aplinkybes būtų teisinga įpareigoti kiekvieną šalį padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

237 Galiausiai, pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalies pirmą ir trečią pastraipas ADV ir Vokietijos Federacinė Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas bylose T-443/08 ir T-455/08.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija)

nusprendžia:

1. Sujungti bylas T-443/08 ir T-455/08 galutiniam sprendimui priimti.

2. Atmesti ieškinį byloje T-443/08 kaip nepriimtiną.

3. Panaikinti 2008 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimo 2008/948/EB dėl Vokietijos priemonių DHL ir Leipcigo-Halės oro uosto naudai 1 straipsnį, kiek jame nustatyta, kad valstybės pagalba, kurią Vokietijos Federacinė Respublika ketina suteikti Leipcigo-Halės oro uostui naujajam pietinio kilimo ir tūpimo takui tiesti ir susijusiems oro uosto įrenginiams statyti, siekia 350 mln. eurų.

4. **Atmesti likusią ieškinio dalį byloje T-455/08.**

5. **Nurodyti Saksonijos federalinei žemei ir Saksonijos Anhalto federalinei žemei padengti savo ir Komisijos byloje T-443/08 patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

6. ***Mitteldeutsche Flughafen AG* ir *Flughafen Leipzig/Hale GmbH* padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

7. **Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas byloje T-455/08.**

8. **Vokietijos Federacinė Respublika ir *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen eV* (ADV) padengia savo bylinėjimosi išlaidas bylose T-443/08 ir T-455/08.**

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Paskelbta 2011 m. kovo 24 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės ..... II - 1321

Sprendimas ..... II - 1324

Priėmus ginčijamą sprendimą susiklosčiusios aplinkybės ..... II - 1326

Procedūra ..... II - 1327

Šalių reikalavimai ..... II - 1329

Dėl priimtinumo ..... II - 1330

Šalių argumentai ..... II - 1330

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1334

Dėl esmės ..... II - 1343

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu ..... II - 1344

Šalių argumentai ..... II - 1344

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1350

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad FLH negali būti valstybės pagalbos gavėja ..... II - 1361

Šalių argumentai ..... II - 1361

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1363

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad FLH negali būti vienu metu kvalifikuota kaip valstybės pagalbos davėja ir kaip jos gavėja ..... II - 1366

Šalių argumentai ..... II - 1366

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1367

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su negaliojimo atgaline data, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir lygybės principų pažeidimu ..... II - 1370

Šalių argumentai ..... II - 1370

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1373

Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad 2005 m. gairės pažeidžia pirminę teisę ..... II - 1377

Šalių argumentai ..... II - 1377

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1380

Dėl šeštojo ieškinio pagrindo, susijusio su procedūriniais trūkumais ..... II - 1380

Šalių argumentai ..... II - 1380

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1381

Dėl septintojo ieškinio pagrindo, susijusio su iš EB sutarties išplaukiančio kompetencijų pasiskirstymo pažeidimu ..... II - 1384

Šalių argumentai ..... II - 1384

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1386

Dėl aštuntojo ieškinio pagrindo, susijusio su prieštaringumu ir motyvacijos stoka, kiek tai susiję su tariamos pagalbos dydžiu ..... II - 1389

Šalių argumentai ..... II - 1389

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1393

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 1397